

«Εγώ είμ' η Βέργα τ' Αλυρού κι όσα με βρούσι τα μπορού»

η ΦΩΝΗ των απανταχού τέκνων της Μάνης

ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΜΑΝΙΑΤΩΝ
ΕΔΡΑ: ΑΡΕΟΠΟΛΗ
ΕΚΔΟΤΗΣ:
Ν. ΚΑΛΑΠΟΘΑΡΑΚΟΣ
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ: 12
(Παράρτημα)
ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ 3 Τ.Κ. 14232
ΤΗΛ.: 2224790,
FAX: 2754997, 0733-51207,
0977-550078
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2000

Η ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ ΤΗΣ ΜΑΝΗΣ

ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΕΞΗ

Στη Μάνη συνυπήρξαν και γεφυρώθηκαν οι αντιθέσεις κοσμοϊστορικών εποχών.

α) Ο Χριστιανισμός και η Ειδωλολατρία (5ο & 6ο αι. μ.Χ.).

β) Ο Πατριαρχικός κοινωνικός βίος με την φεουδαρχική υποδομή και η κίνηση για τη θεμελίωση του νεωτέρου αστικού κράτους.

γ) Η εσωτερική «απομόνωση» και η υπεύθυνη επαφή με την Ευρωπαϊκή διπλωματία.

δ) Οι ανθρωπιστικές ιδέες της Αναγέννησης και η αιματηρή αντεκδίκηση και πέρα απ' αυτήν η πειρατεία.

ε) Η ατομιστική αντίληψη της ζωής και ο τοπικισμός με την προσφορά στην εθνεγερσία.

στ) Η μισθοφορική ψυχολογία και το εθνικό χρέος.

ζ) Οι κοινωνικές αντιθέσεις και η κοινωνική αλληλεγγύη των ταξικών εχθρών στην πάλη με τους εχθρούς των εχθρών τους.

η) Το άγραφο με το γραπτό δίκαιο.

θ) Τα έθιμα και οι παραδόσεις με τις επιταγές του νεοελληνικού κράτους.

ι) Τα «προνόμια» των ολίγων - ισχυρών και η κεντρική πολιτική εξουσία.

κ) Η «άγνωστη» κι «απομονωμένη» Μάνη και οι γνωριμίες της και οι δεσμοί της με όλους και με όλα (κράτη, κυβερνήσεις, πράκτορες, κατασκόπους, επαναστατικές οργανώσεις, ρεύματα ιδεών, καταδρομείς, κλεφταρματολούς κ.λπ.).

Συνέχεια στη σελ. 2

Η Μάνη και η συμβολή της στη κοινωνιολογική ιστοριογραφία

ΠΡΟΤΑΣΗ Ε.Ο.Τ.:

ΝΑ ΑΝΟΙΓΟΥΝ ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΣΤΗ ΜΑΝΗ

ΑΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΑΚΕΣ

ΕΓΚΡΙΣΗ ΕΟΤ ΑΠ. 520551/30/10/2000

Μετά από μεγάλη προσπάθεια του Γεωργίου Παναγιωταράκου (εκπροσώπου των επαγγελματιών Μάνης), της Κατίνας Παναγιωταράκου και της δικηγόρου Π. Δημαγγέλου αποφασίστηκε νόμιμα από τους αρμόδιους φορείς ώστε τα καταστήματα της Μάνης να είναι ανοιχτά αργίες και Κυριακές για λόγους τουριστικής εξυπηρέτησης.

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 6

ΣΕ ΤΡΟΧΙΑ ΠΡΟΟΔΟΥ ΤΑ ΣΠΗΛΑΙΑ ΔΙΡΟΥ

Οργάνωση και σεβασμό στον τόπο ενέπνευσαν οι υπεύθυνοι:

- Ο κ. Παναγιώτης Βορβολάκος, Δ/ντής.
- Η κ. Πετροπούλακη Μαργιέττα, Υπ/θνη Ε.Τ.Α. (Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Α.Ε.) με Δ/ντή τον κ. Χωμενίδη.
- Κ. Βιβή Βασιλοπούλου, Προϊσταμένη της Δ/νσης Παιδιανθρωπολογίας - Σπηλαιολογίας ΥΠ.ΠΟ.
- Οι εργαζόμενοι στα σπήλαια.

Σελ. 5

Συνέντευξη του Νομάρχη Λακωνίας κ. Αποστολάκου Γρηγ. «Για την ανάπτυξη της Μάνης»

Σελ. 3

ΝΕΑ ΣΤΗΛΗ

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ ΓΕΩΡΓΙΑ • ΔΙΑΤΡΟΦΗ

Σελ. 11

Λαογραφία ΤΟ ΛΙΤΡΙΒΕΙΟ

Σελ. 7

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΤΗ ΜΑΝΗ

Σελ. 11

Εκτιμούμε πως «Η Φωνή της Μάνης» στα 7 χρόνια έκδοσής της βοηθάει στην έγκυρη ενημέρωσή σας. Το υψηλό κόστος της εφημερίδας μας επιβάλλει την αύξηση της ετήσιας συνδρομής σε 5.000 δρχ. Μπορείτε να στείτε την συνδρομή σας στον Αρ. Λογ. Εθνικής Τράπεζας 060/748892-02 ή Κορδελίου 3 Τ.Κ. 14232 Τηλ.: 2224790, Τηλ./Fax: 2754997.

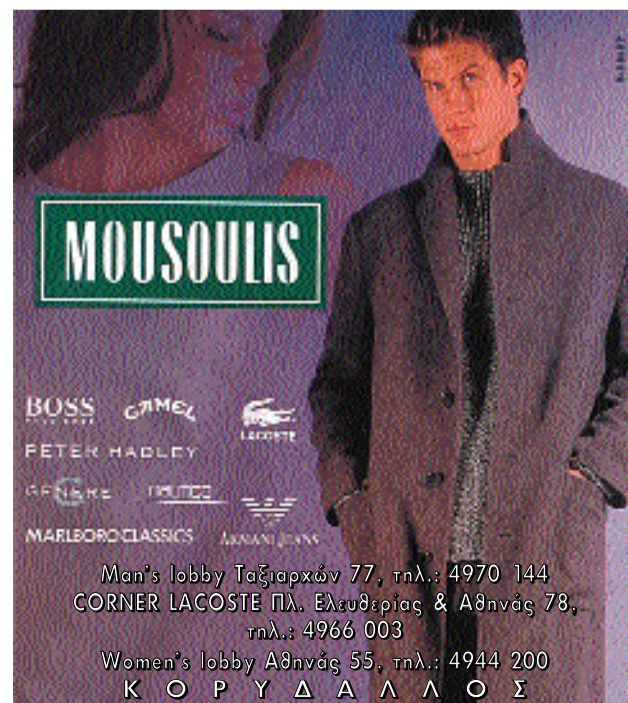

Η προσωρινή Διοίκηση της Πανελληνίας Λέσχης Μανιατών «η Αλληλεγγύη» εΐχεται στα μέλη της και σε όλους τους Μανιάτες Χρόνια Πολλά και Ευτυχές το Νέο Έτος.

Πρόσκληση

Η προσωρινή Διοίκηση της Πανελληνίας Λέσχης Μανιατών «η Αλληλεγγύη» καλεί σε έκτακτη Γενική Συνέλευση τα μέλη της στα γραφεία της, επί της οδού Αλσους και Μαραθώνος στη Νίκαια την 17η Δεκεμβρίου 2000 και ώρα 12η μεσημβρινή.

Για την προσωρινή Διοίκηση
Ο Πρόεδρος
Ιωάννης Κουφογιάννης

MOUSOULIS

BOSS HUGO BOSS
CAMEL
LECOSTE
PETER HADLEY
G.F. FERRE
TRUZZI
MARLBORO CLASSICS
AMMANI JEWELRY

Man's lobby Ταξιαρχών 77, τηλ.: 4970 144
CORNER LACOSTE Πλ. Ελευθερίας & Αθηνάς 78,
τηλ.: 4966 003
Women's lobby Αθηνάς 55, τηλ.: 4944 200
Κ Ο Ρ Υ Δ Α Λ Λ Ο Σ

Ιστορικές Επιφυλλίδες

Συνέχεια από σελ. 1

Αυτά είναι τα γνωρίσματα της Μάνης. Η ερμηνεία τους ανήκει μόνο στην κοινωνιολογική ιστοριογραφία. Και συνδέεται με την ανάγκη μιας γενικής ιστορίας της Μάνης.

Φυσικό περιβάλλον

Είναι ένα ορεινό φυσικό οχυρό με φαράγγια και κλεισούρες, εντελώς γυμνό και άδενδρο, άνυδρο, άκαρπο κι αλίμενο, όλο απότομους βράχους γιγαντιαίων διαστάσεων μέσα στη γύρω θάλασσα και πελώριες πέτρες φυτρωμένες στο λιγιστό χώμα της διψασμένης γης. Το πράσινο εδώ εξαντλείται χωρίς ζωηρά χρώματα στις αναιμικές ελίτσες και τις φραγκοσυκιές που καλύπτουν ένα μέρος των κλυτίων και των υπορειών του Ταύγετου καθώς καταλήγει στο Ταίναρο. Τραχύς ο αγώνας των ανθρώπων - ιδιαίτερα της Μέσα Μάνης - μ' αυτόν τον φτωχό κι απρόσφορο σε καλλιέργεια τόπο. Η άγριος γη υπήρξε πάντοτε για τους Μανιάτες μεγάλος καημός. Αμετάβλητο εκ καταβολής στα ιδιότυπα στοιχεία του το φυσικό τοπίο της Μάνης. Πρόβλημα μέγα η

ζωή εδώ.

(Η μετανάστευση των Μανιατών εξηγείται από το πάθος τους να εξασφαλίσουν ανθρωπινό μόνιμο βίο, σπίτια, καλλιεργήσιμες γαίες, απαλλαγή φόρων, θρησκευτική ελευθερία κ.λπ.).

Κοινωνικοί θεσμοί

Η κοινωνική οργάνωση της πατριάς με τον αυστηρό αιματοσυγγενικό δεσμό και την αρρενογονία. Πλήρης έλλειψη πολιτικής και διοικητικής ενότητας. Μονάδα υπέρτατη στο χώρο του ιδιωτικού και δημοσίου βίου: η **Μανιατική οικογένεια** με το πυργόσπιτο και τα εμπειροπόλεμα μέλη της. Το άγραφο δίκαιο του ισχυρού, αναπλήρωνε την απουσία γραπτών νόμων. Οι διαρκείς οικογενειακές αντεκδικήσεις κατέληξαν να διαμορφώσουν ένα είδος «διεθνών» σχέσεων μεταξύ των γενιών της Μάνης. Μια κοινωνική διαφοροποίηση σε ταξικές διακρίσεις ανάμεσα στους οικονομικά ισχυρούς κι ευγενείς χωροδεσπότες (=Νικλιάνους) και στο πλήθος του λαού των

δουλοπαροίκων και των υποτακτικών (=φραμέγιων ή αχαμνόμερων), η υποδομή. Ολα αυτά ανέπτυξαν κατά περιοχές μια μεγάλη ποιικιλία αυστηρών εθίμων και ηθών **με κύριο γνώρισμα την αυτόνομη και ανεξάρτητη ζωή των αντιμαχομένων γενιών** που μέσα από τα πυργόσπιτα με τα κανόνια και τις οχυρώσεις - για τις διαρκείς οικογενειακές αντεκδικήσεις αλλά και για τους κοινούς εχθρούς του γένους των Ελλήνων - έδιναν τον τόνο στον «εν συγχύσει» ιδιωτικό και δημοσιο βίο των Μανιατών.

Μέσα σε τέτοιους ειδικούς φυσικούς και ιστορικούς όρους διέπλεσαν τον ιδιαίτερο χαρακτήρα τους οι Μανιάτες.

Η συμβολή της Μάνης στην ιστορία

Είναι γεγονός, πως σ' αυτόν τον απρόσιτο και δύσβατο τόπο με τον λιτό και αυτόνομο βίο των φημισμένων για την πολεμική τους τέχνη και την ανδρεία τους κατοίκων του, το πνεύμα της ελευθερίας διατηρήθηκε ακατάλυτο αιώνες και αιώνες. Στα χρόνια της δου-

λείας του γένους των Ελλήνων (1453-1821) από τη Μάνη ξεκίνησαν οι εθνικοί αγώνες - οι μεγάλοι, οι υπεύθυνοι, οι ωραίοι και οι συνεπείς. Κι εδώ βρήκαν ασφαλές καταφύγιο όλοι οι κατατρεγμένοι της Οθωμανικής τυραννίας. **Σε μια εποχή που ο συντελεστής «Ελλάς» στην πολιτειακή του έννοια ήταν ανύπαρκτος και το νεοελληνικό έθνος σε κατάσταση διαδικασίας σχηματισμού, η Μάνη με τις ξεγέριες της και την ελεύθερη γη των απάτητων βουνών της, υπήρξε η Ελλάδα και η ιστορική της συνέχεια α) για τους Έλληνες, β) για τους Ευρωπαίους και τους ανατολικούς, γ) για τους Τούρκους.**

Οι δεσμοί της Μάνης με την κοσμογονική περίοδο τεσσάρων αιώνων (1453-1821) ήταν καταλυτικοί. Η Μάνη έζησε πάντοτε στο κέντρο όχι μόνο τα ελληνικά αλλά και τα διεθνή ενδιαφέροντα όλων των μεγάλων εποχών.

Δήμος Μέξης

Γαμπρός του Καθηγητή Παπαδόδημου Αναγνωρισμένος δικηγόρος και υπεύθυνος ιστορικός με στοιχεία και παραπομπές

Νέο Διοικητικό Συμβούλιο στο Σύλλογο Κέντρου Αβίας Μεσσηνίας

Στο «Σπίτι του Μανιάτη» έγινε Γενική Συνέλευση των Εξω Μανιατών και εξελέγη νέο Δ.Σ., το οποίο το απαρτίζουν νέοι άνθρωποι και νέοι επιστήμονες.

- 1) Κουτιβάς Δημήτριος του Βασ.
- 2) Ναθαναήλ Γεώργιος του Κων.
- 3) Ναθαναήλ Νικόλαος του Δημ.
- 4) Ναθαναήλ Σπυρίδων του Σταύρου
- 5) Νίκας Αθανάσιος του Ευάγγ.
- 6) Νίκα Παναγιώτα του Ευάγγ.
- 7) Χαϊδεμένος Σταύρος του Σωτηρίου.
- 8) Καραμπατέας Σωκράτης του Παναγ.

ΕΞΕΛΕΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Νίκας Σταύρος, Δασικός
Ντίνος Κουμπτέας, Υπτιγος ε.α.
Χαϊδεμένος Παναγ., Δικηγόρος.

Σε υποβάθμιση η ΔΟΥ Αρεόπολης

Με Προεδρικό Διάταγμα προβλέπεται η κατάργηση ή συγχώνευση 29 ΔΟΥ. Επίσης στις υπόλοιπες αφαιρούνται αρμοδιότητες του ελέγχου κυρίως σε περιφερειακές Δ.Ο.Υ.

Οι Δ.Ο.Υ. που βρίσκονται στις κωμοπόλεις και τα χωριά θα λειτουργούν ως μηχανισμοί διεκπεραίωσης φορολογικών υποθέσεων και διαδικασιών. Αυτό το λειτουργικό ρόλο θα έχει και η ΔΟΥ Αρεόπολης.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΗΣ ΜΑΝΗΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΜΑΚΙΓΙΑΖ!!!

Στις 29/10/2000 στο Μόναχο σε Διεθνή Διαγωνισμό Επαγγελματικού Μακιγιάζ με θέμα «LADY ASCOT» στα πλαίσια της Εκθεσης «COSMETIC MUNICHEN», η Ελλάδα ανεδείχθη νικήτρια κερδίζοντας το **Α' Βραβείο** ανάμεσα σε 14 χώρες. Ο διαγωνισμός ήταν πολύ σκληρός καθ' όσον όλοι οι διαγωνιζόμενοι ήταν οι πρωταθλητές στο μακιγιάζ της χώρας που εκπροσωπούσαν.

Για την Ελλάδα διαγωνίστηκε η πρώτη νικήτρια του Πανελληνίου διαγωνισμού BEAUTY GREECE 2000 και απόφοιτος της Σχολής DATA TYPE, **Τάνια Παπαθανασίου**. Την δεύτερη θέση κατέλαβε η Ρωσία και την τρίτη η Δανία.

Στον Εκπαιδευτικό Όμιλο DATA TYPE λει-

τουρούν τμήματα των εξής ειδικοτήτων: Διοίκησης Επιχειρήσεων, Marketing, Ηλεκτρονικού Εμπορίου, Χρηματοπιστωτικών σπουδών, Προγραμματιστών - Χειριστών Η/Υ, Λογιστών, Γραμματέων, Αισθητικής, Επαγγελματικού Μακιγιάζ, Μόνιμου Μακιγιάζ, Μανικιούρ - Πεντικιούρ, Ποδόσφαιρας, Ονυχοπλαστικής, Ριζικής Αποτρίχωσης, Περμανάντ & Βαφής Βλεφαρίδων.

**ΔΙΑΠΡΕΠΕΙ ΔΙΕΘΝΩΣ
Η ΜΑΝΙΑΤΙΣΣΑ ΕΥΓΕΝΙΑ
ΜΠΑΡΜΠΑΓΙΑΝΝΗ**

ΚΕΝΤΡΙΚΟ: ΑΙΓΑΛΕΩ
Ιερά Οδός, τηλ.: 53.12.220
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: Ν. ΙΩΝΙΑ
Λ. Ηρακλείου 314, τηλ.: 27.77.068

Οι Μανιάτες κατά των Βαναρών του Οθωνα

Στον πύργο του Τσακάκη στην Αρεόπολη (σήμερα ξυλουργείο του Νίκου Αντωνόπουλου) έμενε η φρουρά των Βαναρών του Οθωνα. Οι Μανιάτες τους έδιωξαν από παντού μόνο στον πύργο μέσα κλειστηκαν 36 έβαλαν αναμμένα φρύγανα και οι καπνοί τους εξανάγκασαν να βγουν. Τους έγδυσαν και τους πούλησαν 20 λεφτά

τους στρατιώτες και 10 τους αξιωματικούς. Επίσης τους αντάλαξαν με 2 ή 1 γάδαρο. Τα ανέκδοτα ήταν πολλά.

«Τους αγοράζει μια γυνή, του κύριου Πικολάκη που 'θελε να φανεί καλή αυτή εις το παλάτι εκείνη τους αγόρασε το ένα δυο δεκάδες κ' εδιά και τους εμπάρκαρε όλους τους μασκαράδες...».

Ηρθαν οι Βαναροί για να γρμετίσουν τους Μανιατικούς πύργους γύρω στο 1834. Επίσης ένα τραγούδι λέει:

«Κι αν ήθε ο Βασιλέας μας να τονε προσκυνούμε τούτα τα τρία ζητήματα να λύσει αγαπούμε: το πρώτο δια τ' άρματα, δεύτερο τη δεκατίαν (φόρους) και τρίτο είν' οι πύργοι μας πόχουσι την ανδρεία. Οταν θα βλέπομεν ημείς, οι πύργοι να χαλούνε τι τηνε θέμε την ζωή, δεν πάμε να πνιγούμε;».

**ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ
ΜΑΝΙΑΤΕΣ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ
ΜΕ ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ.
ΑΦΟΙ ΜΟΥΡΚΟΓΙΑΝΟΙ**

ΕΠΙΠΛΟΚΙΝΗΣΗ ΑΦΟΙ ΜΟΥΡΚΟΓΙΑΝΝΗ

4ο κιλ. Γυθείου - Αρεόπολης, τηλ.: 24.064, 0932-766873
Ηρακλήους 8 Γύθειο, τηλ.: 22.186, οικίας: 23288

η ΦΩΝΗ της Μάνης

Εκδότης - Υπεύθυνος
σύμφωνα με τον νόμο

Ιδιοκτήτης:

Ν. Καλαποθαράκος
Κορδελιού 3, 142 32
Ετήσια συνδρομή: ΔΡΧ. 3000
Τηλ. 2224790, 2754997
Αρεόπολη:
Αντώνιος Καλαποθαράκος
ΤΤ 23062 Τηλ. 073351207

Συντακτική Επιτροπή:
Ξιφάρης Δημήτριος
Πατρικοβασιλάκου - Αρβανίτη
Μαριγούλα Τηλ. 9754770
Χρυσικάκης Σωκράτης
Κατσιβέλης Μιχάλης
Κουμουδής Παναγιώτης

Φίλμ - Μονταζ: ΔΕΣΜΟΣ
Ν. Παπαδόπουλος
Ε. Γιάνναρη 5 Τηλ 3468268
Εκτύπωση: Ε. Παπαδόπουλος
Στρυμώνας 48, Αθήνα
Τηλ. 3420851

Αριθμός Λογαριασμού
Εθν. Τραπ.
060/748892-02

ΤΟΥ ΝΟΜΑΡΧΗ Κ. ΓΡΗΓΟΡΗ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΟΥ

Συνέντευξη

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΜΑΝΗΣ

Και απαντήσεις στα ερωτήματα της «Φωνής της Μάνης» του Νοεμβρίου

Εγώ πιστεύω ότι όποιος στρατηγικός στόχος τοποθετηθεί πρέπει να εδράζεται σε μια συλλογική και θεσμική διαδικασία. Το μεγαλύτερο όφελος το οποίο έχουμε στο νομό είναι ότι έχουμε προτάξει το τοπικό συμφέρον μπροστά από οποιαδήποτε προσωπική ή πολιτική σκοπιμότητα. Έχουμε υποχρέωση όλοι οι θεσμικοί φορείς να συνεργαζόμαστε χωρίς κανέναν να απαλλοτριώνει τη κομματική του ένταξη και την πολιτική του άποψη αλλά να προτάσουμε κάθε φορά το συμφέρον του τόπου. Εμείς το 'χουμε κάνει αυτό στάση ζωής. Ιδιαίτερα κατάκτηση θεωρώ το γεγονός ειδικά για τη Λακωνία ότι από τους πόρους του Β' Κ.Π.Σ. διατέθηκαν 24 εκατ. δρχ. και έγινε μια ολοκληρωμένη μελέτη η οποία θα είναι ο μπουσουλιάς για οποιεσδήποτε αναπτυξιακές ενέργειες. Είναι ένα είδος πολιτικής αυτοδέσμευσης που σημαίνει ότι δεν θα μπορεί κανείς μας να την αλλοιώσει είτε εμείς, είτε οι επόμενοι από μας.

Το θεωρώ αυτό μαζί με τη χωροταξική μελέτη του νομού Λακωνίας η οποία χρηματοδοτήθηκε από το ΥΠΕΧΩΔΕ μεγάλη κατάκτηση. Οι όποιες μας επιλογές θα πληρούν τρεις προϋποθέσεις. Το συμφέρον του τόπου, τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το πρόγραμμα του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας. Αρα ό,τι γίνεται σε επίπεδο υποδομών, δρόμων, αποχετεύσεων, είτε αρδευτικών έργων είναι προγραμματισμένο και σύντομα θα παρουσιαστεί η ολοκληρωμένη μελέτη της Λακωνίας που ήδη έχει τελειώσει. Τότε θα καλέσουμε όλους τους φορείς, να παρουσιάσουμε την μελέτη και θα κριτικάρουμε αν ο σχεδιασμός που έγινε για έξη χρόνια είναι σωστός.

ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΝΗ

Στρατηγικός στόχος για τη Μάνη είναι η συντόμευση του δρόμου Αθήνα - Αρεόπολη κατά μία ώρα. Για να γίνει αυτό, πρέπει να βελτιωθούν τα εξής:

α) Συντόμευση δρόμου Τρίπολης - Σπάρτης και αυτό είναι αρμοδιότητα της περιφέρειας και του Υπουργείου ώστε να γίνει βελτίωση του δρόμου από Σελασία μέχρι Σπάρτης με προϋπολογισμό 6 δισ. που ψηφίστηκε ομόφωνα από το Νομαρχιακό Συμβούλιο.

β) Να επέλθουμε για την περιφερειακό δρόμο της Σπάρτης ώστε να μην μπαίνει κανείς από Σπάρτη, Τραπεζοντή και Αμύκλες.

γ) Να γίνει ο περιφερειακός δρόμος Γυθείου. Η κατασκευή από Κονάκια, Λυγερέα μέχρι πίσω πλευρά Μαραθίας. Η μελέτη έχει γίνει με πόρους της Νομαρχίας Λακωνίας που ξεπέρασε τα 80 εκατ. και όταν εγκριθεί από τα Π.Ε.Π. Πελοποννήσου είμαστε έτοιμοι. Μέσα στη μελέτη αυτή περιλαμβάνεται και το τμήμα Άγιος Κων/νος - Σκουτάρι. Μέσα στην αναπτυξιακή μελέτη επίσης συμπε-

Η Διαγράμμιση του δρόμου Γυθείου-Αρεόπολης

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ: ΣΥΝΤΟΜΕΥΣΗ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΑΘΗΝΑΣ - ΑΡΕΟΠΟΛΗΣ

ριλαμβάνεται και η βελτίωση του δρόμου Γύθειο - Αρεόπολη και η βελτίωση του δρόμου Αρεόπολη - Κότρωνα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΙΣΗ ΜΑΝΗΣ

Ξεκίνησε από τα μέσα του Οκτωβρίου από Γύθειο - Αρεόπολη - Γερολιμένα και προχωράει με γοργούς ρυθμούς η διαγράμμιση έως Αρεόπολη θα γίνει και με μεσαία γραμμή ενώ ο υπόλοιπος δρόμος μόνο στα άκρα διότι δεν το επιτρέπει το ΥΠΕΧΩΔΕ λόγω περιορισμένης διαπλάτυνσης του δρόμου. Επίσης ο δρόμος Γυθείου - Αρεόπολη έχουν αντικατασταθεί πολλή φθαρμένα τμήματα με ασφαλητότητα και καθαριστεί τα φυτικά και άλλα υλικά για την απορροή των ομβρίων υδάτων.

Ο ΔΡΟΜΟΣ

Αρεόπολη - Καλαμάτα είναι πρώτης προτεραιότητας

και τον έχουμε βάσει στην αναπτυξιακή μας μελέτη που εντάσσεται στο γενικότερο σχεδιασμό και ζητάμε από το Υπ. Οικονομίας τη χρηματοδότησή της.

ΓΥΘΕΙΟ

Από το 1995 που λειτουργεί ο θεσμός της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ήταν ήδη τοποθετημένοι στο μεν Πολεοδομικό Γραφείο Γυθείου - Τεχνολόγος, Τοπογράφος, Μηχανικός στο δε Πολεοδομικό Γραφείο Μοθιάων Τεχνολόγος, Πολιτικός Μηχανικός.

Από το έτος 1996 ξεκινήσαμε ενέργειες και προσπάθειες για τη στελέχωση των ως άνω γραφείων με προσωπικές παραστάσεις και έγγραφα προς τους αρμόδιους Υπουργούς προκειμένου να επιλυθεί το οξύτατο πρόβλημα που προϋπήρχε της λειτουργίας του θεσμού της Ν. Α. Λακωνίας (1995). Το πρόβλημα της στελέχωσης των υπηρεσιών αυτών είναι αποκλειστικό του ΑΣΕΠ.

Αποτέλεσμα των ενεργειών αυτών ήταν η κατ' εξαίρεση έγκριση από την αρμόδια εξ Υπουργών 3μελή Επιτροπή για την πρόσληψη από τη Ν.Α. Λακωνίας πέντε (5) μηχανικών (ενός τοπογράφου, ενός αρχιτέκτονα, και τριών πολιτικών μηχανικών) καθώς και δύο (2) Τεχνολόγων - Μηχανικών.

Στη συνέχεια το έτος 1997 μετά από συνεχόμενες προσπάθειές μας εδόθη η σχετική έγκριση από το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ) για την πρόσληψη του ως άνω προσωπικού.

Η διαδικασία ολοκληρώθηκε με πολύ μεγάλη καθυστέρηση από το ΑΣΕΠ στα μέσα του 2000 και προσελήφθηκαν τέσσερις πολιτικοί μηχανικοί οι οποίοι τοποθετήθηκαν δύο στο Πολεοδομικό Γραφείο Μοθιάων και δύο στο Πολεοδομικό Γραφείο Γυθείου.

Οι εν λόγω τοποθετήσεις έγιναν στα παραπάνω γραφεία με γνώμονα την επιτακτική ανάγκη βελτίωσης λειτουργίας των και την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών, παρ' όλο που τόσο το Πολεοδομικό Γραφείο της Σπάρτης όσο και οι Τεχνικές Υπηρεσίες της Ν.Α. Λακωνίας είχαν άμεση ανάγκη αυτού του προσωπικού.

ΠΕΡΙ ΝΟΜΙΑΤΡΟΥ

Από το 1995 που λειτουργεί ο θεσμός της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης υποβάλλονται κατ' έτος αιτήματα στο Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης για την έγκριση πλήρωσης των κενών θέσεων του Νομιάτρου. Μέχρι σήμερα δεν έχει δοθεί η έγκριση από την αρμόδια εξ Υπουργών Επιτροπή προκειμένου να κινηθεί το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ) στη διαδικασία πλήρωσης της θέσης.

Όσον αφορά το Δικαστικό Μέγαρο και τις λειτουργίες των Δικαστικών Υπηρεσιών ουδεμία αρμοδιότητα έχει ο Νομάρχης παρά το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

Εμείς όμως προσπαθούμε με τις επιρροές που έχουμε να συντομευθούν οι διαδικασίες κατασκευής και ενοικίασης δικαστικού μεγάρου. Πάντως στο δικαστικό μέγαρο Σπάρτης άρχισαν οι εργασίες και θα καλυφτούν όλες οι δικαστικές υπηρεσίες της Σπάρτης.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Ι. ΚΟΡΩΝΑΙΟΣ

Τοπογράφος - Μηχανικός ΑΠΘ
& ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

**ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΜΕΛΕΤΕΣ
ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ**

Αρεόπολις τηλ.: 0733-59379
e-mail: stefanos@tee.gr
Το γραφείο λειτουργεί
μόνο στην Αρεόπολη

Αναλαμβάνουμε εργασίες
και υποθέσεις μόνο στην Μάνη

**ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ
ΓΡΑΦΕΙΟ**

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΗΛ. ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Αναλαμβάνονται υποθέσεις:
Καταπατήσεων κυριότητας,
νομής - Διανομές περιουσιών -
Κληρονομίες - Φορολογικές προσφυγές -
Υποθέσεις ΙΚΑ - Ποινικά δικαστήρια -

Πλατεία Αρεόπολης τηλ. 0733-52314
τηλ. & fax: 0733-52764 κιν. 0977-247977

**Ηλεκτρονικά
Μηχανές Γραφείου
Ταμειακές - FAX**

ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΑΥΡΟΣ

ΑΡΕΟΠΟΛΗ 0733-51462

ΑΥΤΟ ΚΟΥΡΤΑΚΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ
ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ

Καινούργια και Μεταχειρισμένα

- Μηχανήματα Οδοποιΐας
- Σκαφτικά
- Δομικά

ΓΥΘΕΙΟ Τηλ.: (0733) 23933

ΣΠΑΡΤΗ Γυθείου 143 Τηλ.: (0731) 29545 Κινητό: 0932 297920, 0972862030

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Πολιτιστικού Μορφωτικού Συλλόγου Γυθείου είναι το εξής:

Πρόεδρος:	Αγγάνη Λίτσα
Αντιπρόεδρος:	Τσαπάρας Παναγιώτης
Γεν. Γραμματέας:	Λαγάκου-Κοιλάκου Παναγιώτα
Ειδ. Γραμματέας:	Χριστοδουλάκος Απόστολος
Ταμίας:	Κουρτάκη Αφροδίτη
Δημοσίων Σχέσεων:	Γεωργοπούλου Μαρία
Υπεύθυνη Υλικού:	Μπουτεράκου Παναγιώτα
Α' Μέλος:	Λάμπρου Αγγελική
Β' Μέλος:	Μπουτεράκου Οθγα

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
 Η Πρόεδρος Αγγάνη Λίτσα
 Η Γενική Γραμματέας Λαγάκου - Κοιλάκου Παναγιώτα

ΑΦΟΙ ΚΟΛΟΚΟΥΡΗ Α.Ε.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΜΠΕΤΟΝ
ΑΡΕΟΠΟΛΗ

Υποστηρίξτε τον τόπο σας.
Τα λεφτά μένουν εδώ!

ΤΗΛ. 52600 - 52418 - 52918 094 - 721319 - 721320 - 206812

Αφοί Μπαρμπαγιάννη

ΕΡΓΟΛΑΒΟΙ

Εκκαφές
Διαμόρφωση Χώρων

ΚΟΚΚΑΛΑ ΤΗΛ.: 0733 - 21131 - 21132

Π. ΚΑΛΚΑΝΤΖΑΚΟΣ

ΟΠΛΟΠΩΛΕΙΟ

ΚΗΦΙΣΣΟΥ 100

(ΔΙΠΛΑ ΣΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ ΤΩΝ ΚΤΕΛ)

ΤΗΛ.: (01) 5154590-1, FAX: (01) 5154589, ΚΙΝ.: 0944-525536

0%

ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ
ΑΓΟΡΑΣΤΕ ΤΩΡΑ - ΕΞΟΦΛΗΣΤΕ ΕΩΣ ΤΟ 2004

ΕΩΣ 48 ΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΟΠΟΥ ΚΑΙ ΑΝ ΒΡΙΣΚΕΣΤΕ

ΟΙ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ
ΚΑΡΑΜΠΙΝΕΣ ΑΠΟ 52.000 ΔΡΧ.
ΟΛΑ ΤΑ ΟΠΛΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Ο ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΣ ΘΡΥΛΟΣ
SUPER X2 MAGNUM
SUPER X2 SUPER MAGNUM

CZ
CZECH REPUBLIC

12 191A 718 ΜΜ ΚΩΔ. 1021
ΣΟΥΠΕΡ ΠΟΖΕ ΝΟΟ 188"

ΒΕΝΕΤΙΑ
5000 ΔΡ. ΕΩΣ 10000
ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΓΝΗΜ 1000
ΜΑΡΚΑ
ΣΑΡ ΠΡ 2 227R - ΒΑΤΗ ΜΡ 1700

ΓΑΛΛΙΑ
812 ΔΡ. Μ. ΜΑΜΒΕΙ 44 2070 ΠΤΑ. 1 ΤΟΚΟΣ 1000
ΜΑΡΚΑ ΜΑ
5000 ΔΡ. ΜΑΓΝΗΜ 1000 ΤΟΚ
ΜΡ 1870 ΜΜ 11 1/2 ΜΑΡΚΑ ΜΜ 1 ΤΟΚ

FINNISH - BROWNING - BREDA - DANIEL - VA - REMINGTON - BERETTA - MOSSBERG - MAVERICK
MERKEL - MIBOKU - VERNEY CAIRN - ZADALA - DIANE - USA - GAMO - PROSMAN

ΦΡΟΝΤΙΖΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΟ ΣΑΣ ΚΕΡΔΟΣ

Τα σπήλαια Διρού σε τροχιά προόδου

Η ΕΠΙΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥΣ ΠΕΡΑΣΕ ΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Αυτοί οι παράμετροι σε αρμονική συνεργασία θα προστατεύσουν το μεγαλύτερο πόλο έλξης τουρισμού της Μάνης. Οι εργασίες έγιναν μέσα σε μικρό χρόνο και άλλαξαν όψη τα σπήλαια. Άλλα το σπουδαιότερο ήταν ότι το εποχιακό προσωπικό, ιδιαίτερα οι ημεμβούχοι, ήταν ευγενείς και προσεκτικοί και λειτούργησαν όλοι ικανοποιητικά.

Εγινε η διαμόρφωση εξωτερικού χώρου, χώρος πρώτων βοηθειών, τουαλέτες, σωσίβια στους επισκέπτες κ.λπ.

Σημαντική αύξηση επισκεπτών στα σπήλαια Διρού κατά το έτος 2000

Σημαντική αύξηση επισκεπτών περίπου 9% είχαμε στα σπήλαια Διρού κατά τη σεζόν που πέρασε όπως φαίνεται από τον αριθμό των εκδοθέντων εισιτηρίων κάτι που αποτελεί ρεκόρ για την τελευταία πενταετία παρά το ότι η τουριστική κίνηση στην περιοχή δεν παρουσίασε σημαντική αύξηση. Συγκεκριμένα εκδόθηκαν έως τέλος Οκτωβρίου 112.000 εισιτήρια ενώ το 1999 είχαν εκδοθεί 103.500 εισιτήρια για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα.

Αυτή η εκτόξευση του αριθμού των επισκεπτών είναι ένα ελπιδοφόρο μήνυμα τόσο για τα σπήλαια Διρού όσο και για την ευρύτερη περιοχή και σε επίπεδο απασχόλησης εργαζομένων θα οδηγήσει είτε σε πρόσληψη μόνιμου προσωπικού είτε σε επιμήκυνση της περιόδου εργασίας των εποχιακών απασχολημένων σε συνδυασμό με την αποχώρηση αρκετών εργαζομένων λόγω μετάταξης ή συνταξιοδότησης.

Η εξυπηρέτηση των επισκεπτών σε γενικές γραμμές υπήρξε άψογη και αυτό χάρις στις προσπάθειες του προσωπικού το οποίο με λίγες εξαιρέσεις έκανε αυτό που έπρεπε για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών. Ειδικά οι εποχιακοί ημεμβούχοι στους οποίους κυρίως πέφτει το βάρος της εξυπηρέτησης των επισκεπτών υπερέβαλαν τους εαυτούς των και τους αξίζει ειδική μνεία.

Οι προοπτικές είναι καλές, τα σπήλαια είναι κερδοφόρα και πρέπει να παραμείνουν ώστε η Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Α.Ε. εις την οποία έχει περιέλθει η διοίκηση και διαχείριση έχουν την δυνατότητα να επενδύουν τόσο για την δημιουργία υποδομής για την καλύτερη εξυπηρέτηση των επισκεπτών όσο και για την προστασία αυτών υπό την εποπτεία βέβαια της εφορίας παιδιασθωπολογίας - Σπηλαιολογίας του Υπουργείου Πολιτισμού εις την οποία πρόσφατα μεταβιβάστηκαν, ώστε να μην αφεθούν να ρημάξουν όπως στο παρελθόν.

Τα σπήλαια Διρού δεν είναι μια κάποια τουριστική επιχείρηση αλλά η καρδιά της τουριστικής κίνησης της Μάνης και της ευρύτερης περιοχής και έτσι πρέπει να αντιμετωπισθούν.

Επίσημα έγγραφα

Αθήνα 26/7/2000
Αρ. Πρωτ.: Τ/2661

ΘΕΜΑ: Τροποποίηση Κ.Υ.Α. υπ' αριθ. Τ/3435/17.7.98, όσον αφορά την παραχώρηση χρήσης και εκμετάλλευσης του Σπηλαιο και των εκτάσεων του ΕΟΤ στο Διρό Λακωνίας.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Εχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 24, παρ. 1 του Συντάγματος.

9. Το γεγονός ότι το Σπήλαιο Διρού Λακωνίας έχει αρχαιολογικό και σπηλαιολογικό ενδιαφέρον, για την διασφάλιση της αρχαιολογικής και κάθε άλλης συναφούς επιστημονικής έρευνας.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Τροποποιούμε την υπ' αριθ. Τ/3435/17.7.1998 (ΦΕΚ 733/Β/98) Κ.Υ.Α. των Υπουργών Ανάπτυξης και Πολιτισμού, ως εξής:

1. Παραχωρούμε στο Υπουργείο Πολιτισμού την χρήση έκτασης συνολικού εμβαδού 65.185 τ.μ., όπως αυτό περιγράφεται με τα στοιχεία Α, Β, Γ, 20, 19, 18, ... 3, 2, 1, Α στο υπ' αριθ. 631/106/48554/13.6.2000 τοπογραφικό διάγραμμα του ΕΟΤ, εκείνο δηλαδή που περιλαμβάνει το Σπήλαιο μετά των εγκαταστάσεών του και το οποίο άπτεται του ενδιαφέροντος του Υπουργείου Πολιτισμού.

2. Η διαχείριση του Σπηλαιο και των ήδη μισθωμένων εγκαταστάσεων, η ανάληψη της τουριστικής εκμετάλλευσης και το κόστος συντήρησής του, θα γίνεται από την ΑΕ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΕΟΤ, με την εποπτεία της Εφορείας Παιδιασθωπολογίας - Σπηλαιολογίας. Η Α.Ε. υποχρεούται να καταβάλλει για την εν λόγω συντήρηση, το 30% των κερδών τα οποία θα προκύπτουν από την Τουριστική εκμετάλλευση του Σπηλαιο, το ποσόν δε αυτό να μην είναι κατώτερο των 15.000.000 δρχ. ετησίως.

3. Τα της διαχείρισης και διοικήσεως του Σπηλαιο θα επιμελείται η Α.Ε. σε συνεργασία με την αρμόδια Εφορεία, για θέματα συντήρησης και λειτουργίας. Επιπλέον η αρμόδια Εφορεία, δύναται να τοποθετήσει εκεί και εποπτεύοντα αρχαιολόγο.

4. Για τα επιστημονικά θέματα και τα της αποκατάστασης του περιβάλλοντος του σπηλαιο χώρου, εντός και εκτός, υπεύθυνη είναι η Εφορεία Παιδιασθωπολογίας - Σπηλαιολογίας.

5. Η παρούσα απόφαση δεν προκαλεί δαπάνη σε βάρος του Προϋπολογισμού του Κράτους.

6. Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΝΙΚΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ - ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ

Στην περιοχή του Σπηλαιο Διρού Λακωνίας σήμερα Παρασκευή, στο χώρο των σπηλαιο Διρού οι υπογράφωντες αφενός:

α. Α. Καρακάση, συντονίστρια τμήματος Μητρώου περιουσίας της Ε.Τ.Α. Α.Ε.

β. Π. Βορβοθήκος, Προϊστάμενος Σπηλαιο Διρού.

αποτελούντες Επιτροπή παράδοσης του Σπηλαιο Διρού Λακωνίας, εκ μέρους της Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Α.Ε., μετά του περιβάλλοντος αυτού χώρου, συνολικού εμβαδού 65.185 τ.μ. μαζί με τις εγκαταστάσεις (εστιατόριο - αναψυκτήριο) όπως απεικονίζεται με τα στοιχεία Α, Β, Γ, 20, 19, 18, ... 3, 2, 1, Α στο υπ. αριθ. 631/106/48554/13.6.2000 τοπ. διάγραμμα ΕΟΤ και η υπογράφουσα αφετέρου:

α. Α. Βασιλοπούλου, προϊσταμένη της Δ/σης Παιδιασθωπολογίας - Σπηλαιολογίας του ΥΠ.ΠΟ. εκπροσωπούσα το ΥΠ.ΠΟ.

Π Ρ Ο Β Η Κ Α Μ Ε

Οι μεν πρώτοι στην παράδοση του Σπηλαιο Διρού Λακωνίας μετά του περιβάλλοντος αυτού χώρου και των εν αυτών εγκαταστάσεων συνολικού εμβαδού 65.185 τ.μ. η δε δεύτερη στην παραλαβή αυτού, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της Εφορείας Παιδιασθωπολογίας - Σπηλαιολογίας για τη διασφάλιση της αρχαιολογικής και κάθε άλλης συναφούς έρευνας.

Η διαχείριση του Σπηλαιο Διρού Λακωνίας και των ήδη μισθωμένων εγκαταστάσεων, η ανάληψη της τουριστικής εκμετάλλευσης και το κόστος συντήρησής του, θα γίνεται από την Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Α.Ε., με την εποπτεία της Εφορείας Παιδιασθωπολογίας - Σπηλαιολογίας. Η Α.Ε. υποχρεούται να καταβάλλει για την εν λόγω συντήρηση, το 30% των κερδών τα οποία θα προκύπτουν από την Τουριστική εκμετάλλευση του Σπηλαιο, το ποσό δε αυτό να μην είναι κατώτερο των 15.000.000 δρχ. ετησίως.

Αφού συντάχθηκε το παρόν σε τέσσερα (4) αντίγραφα, ένα έλαβε η Επιτροπή παραλαβής, τα δε υπόλοιπα τρία (3) θα υποβληθούν στην Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Α.Ε.

Συζητώντας ένα βράδυ του χειμώνα στο μαγαζί του Γρηγοράκου στη Τζεροβά (Δροσοπηγή)

Ο ιερέας Πρελεράκος, οι Παπαδοθωμάνοι Νίκος και Μάριος, Γρηγοράκος ή Κυριαζόνουφ, Βαγιακάκος καθώς και η ταβερνιάρα παπαδοπούλα Πρεζερίτσα.

- Κρασί και τσάπρες αλλά και προβλήματα του χωριού.

α) Όταν κάνει μια αστραπή ή βρέχει τα τηλέφωνα του οικισμού Παπαδοθωμάνικα (Παναγίτσα) σταματάνε· το ίδιο και της Δροσοπηγής. Τα επισκευάζουν μόνο κάθε Σάββατο.

Ο δρόμος για τις Καμάρες άρχισε να φτιάχνεται αλλά πιστεύουν ότι θα μείνει στη μέση αν δεν μπει κανένα «μέσον». Ο κεντρικός δρόμος από το Γύθειο είναι κατεστραμμένος. Το λάδι είναι φτηνό. Μαζεύουν από συνήθεια και αγάπη για τον τόπο τους και την καταγωγή τους.

Η ταβέρνα στη Τζεροβά είναι γνωστή για τους κοκκόρους και τις μακαρονάδες της. Οι τσάπρες είναι γνήσιες. Μου τις είπαν ο Παπαδοθωμάκος και η Κυριαζόνουφ.

Στης Μάνης κάτω τα χωριά στα Άγια χώματά μας βρισκείται η Τζεροβά και τα Λονκάδικά μας.

Κοινούς παππούδες είχαμε όλοι οι Ζερβογιαννιάνοι και Πιερροντσιάνοι βγήκανε και Παπαδοθωμάνοι.

Μεγάλες οικογένειες λεβέντες διαλεχτοί κι όταν δεν είχανε πουθενά να σβήσουνε τον πόνο τους τι να το λέμε ρε παιδιά χαιδεύανε τον κόλο τους.

Αν πεις για τον κονμπάρο μας αν τα περνάει καλά; Γιατί θα εξασφάλισε για πάντα ζεστασιά;

Ενα έχω παράπονο· δεν θέλω αμφισβήτηση γιατί την πρώτη του βραδιά δεν ζήτησε ενίσχυση.

Οι Τσερεβιώτες Θα πιάσουμε από την επάνω γειτονιά κι από την πάνω χώρα Κυκλάκος είναι δήμαρχος

κι ο Τζήγκος αστυνόμος. Ο Κυριαζής γραμματικός - έτσι το θέλει ο νόμος. Ο Καφκαλάκος πρόεδρος φρούραρχος ο Γιαννάκαρος λοχαγός ο Γιάννακας και στους φούρνους ο Καστρός

και τα καρβέλια ο Μουφορής. Πάμε στα Πρεζερίνικα στα ξυλομαχαιριάνικα. - Πάμε στην πέτρα γειτονιά Παναγούλακο ομορφονιά. Λιαρό μου φιλικάνζη και Νίκο μου αρχιληστή.

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΣΤΕΚΙ

Ανανεωμένο με παραδοσιακά υλικά πέτρα και ξύλο είναι μια ζεστή γωνιά, με ιστορία και ανθρώπινη σχέση. Ευχόμαστε σε όλους τους φίλους συμπατριώτες Καλά Χριστούγεννα Ευτυχισμένη και Χαρούμενη Νέα Χρονιά 2001

ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑ ΣΑΓΙΑΚΟΥ

Η πρόταση του ΕΟΤ να ανοίγουν τα καταστήματα στη Μάνη Αργίες και Κυριακές

Συνέχεια από σελ. 1

Αποφάσεις:

1. Εγκριση του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού Α.Π. 520551 την 30/10.2000.
2. Απόφαση του Δ. Οιτύλου με την οποία ζητάει να χαρακτηριστούν οι οικισμοί Αρεόπολη, Πύργος, Ν. Οίτυλο, Γερολιμένας ως τουριστικοί με το έγγρ. 1639/10.4.2000.
3. Απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου για χαρακτηρισμό του Δ. Οιτύλου ως τουριστική περιοχή στις 4/5/2000.
4. Η αίτηση των καταστηματαρχών της 3.11.2000.
5. Το ΦΕΚ Εφ. Κυβερ. 112 6/7/1994 Νομ. Αρ. 2224 άρθρο 46.

Ο κ. Γ. Παναγιωταράκος

Εφ. Κυβερνήσεως Αρ. φ. 112 6/7/1994
Νομ. Αρ. 2224 περί θεμάτων εργασίας.

Άρθρο 46

Κατ' εξαίρεση, με απόφαση του οικείου νομάρχη, μπορεί να επιτρέπεται η λειτουργία την Κυριακή και τις ημέρες αργίας ορισμένων καταστημάτων που εξυπηρετούν την τουριστική κίνηση σε αυστηρά οριοθετούμενες περιοχές δήμων και κοινοτήτων που έχουν ανακηρυχθεί ως τουριστικοί τόποι, μετά από σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Τουρισμού και των οικείων Επαγγελματικών Οργανώσεων εργοδοτών και εργαζομένων του νομού.

Όπως φαίνεται από το άρθρο 46 ο νόμος αυτός, παρέχει στο Νομάρχη αρμοδιότητες για ωράριο ανοίγματος καταστημάτων για Κυριακές και αργίες μόνο για χαρακτηριζόμενους τουριστικούς τόπους.

ΑΙΤΗΜΑ για ανοικτά καταστήματα τις αργίες στην Αρεόπολη κ.ά.

ΠΡΟΣ ΤΗ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΛΑΚΩΝΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ - ΕΜΠΟΡΙΟΥ
Οδός Οθωνος - Αμαλίας αριθ. 85
Τ.Κ. 23100 ΣΠΑΡΤΗ

**ΑΙΤΗΣΗ
ΤΩΝ:**

1. Της Ο.Ε. με την επωνυμία «Αφοί Κουράκου» Ο.Ε. που εδρεύει στην Αρεόπολη Λακωνίας και εκπροσωπείται νόμιμα.
2. Της Ο.Ε. με την επωνυμία «Υιοί Δημητρίου Κοιλάκου» Ο.Ε. που εδρεύει στην Αρεόπολη Λακωνίας και εκπροσωπείται νόμιμα.
3. Της Ο.Ε. με την επωνυμία «ΝΙΑΡΧΟΣ - ΑΝΔΡΕΑΚΟΣ Ο.Ε.» που εδρεύει στην Αρεόπολη Λακωνίας και εκπροσωπείται νόμιμα.
4. Του Σταύρου Τσουκαλά, εμπόρου, κάτοικου Πύργου Δήμου Οιτύλου Λακωνίας.
5. Του Δημητρίου Ανδρεάκου, εμπόρου.
6. Του Αναστασίου Ανδρεάκου, εμπόρου.
7. Του Ιωάννου Κουράκου, εμπόρου.
8. Του Νικολάου Παναγιωταράκου, εμπόρου.
9. Του Γεωργίου Δημακόγιαννη, εμπόρου, κατοίκου ΟΛΩΝ Αρεοπόλεως Λακωνίας.

Στη συνέχεια και προηγουμένων προσπαθειών και διαβημάτων μας όσον αφορά την εφαρμογή διευρυμένου ωραρίου για τα κατ'/τα της περιοχής μας δεδομένης της φύσεως της περιοχής μας ως παραδοσιακής, των αναγκών των επισκεπτών και της γενικότερης κοινωνικοοικονομικής μορφής της και των παραδοσιακών προϊόντων μας.

Συνημμένα αποστέλλομε και το με αριθ. πρωτ. 520551/30 Οκτωβρίου 2000 έγγραφο του ΕΟΤ ώστε να μην καταλείπεται καμιά αμφιβολία για την νομιμότητα του αιτήματός μας.

**ΜΕ ΤΙΜΗ
Η ΠΛΗΡ. ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΤΩΝ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ
ΠΟΤΟΥΛΑ ΣΤΥΛ. ΔΗΜΑΓΓΕΛΟΥ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ**

Αν σκοντάψει κάπου μάλλον θα ξεπεραστούν τα προβλήματα με την καλή θέληση του Νομάρχη που εκ των προτέρων είναι δεδομένη (πήγε ως μάρτυρας υπέρσπισης στους επαγγελματίες, που ο εισαγγελέας διέταξε να εκτελεστούν μηνύσεις).

**Χριστούγεννα
Πρωτοχρονιά****Τότε και Τώρα**

Τα χρόνια γρήγορα περνούν τα έθιμά μας σβήνουν σαν όνειρο σε όλους μας σημάδια τους αφήνουν.

Μεγάλες μέρες έρχονται όλοι ετοιμαζόμαστε μα μόνο για μια μέρα όλοι μας παιδευόμαστε.

Θυμάμαι και αναπολώ τα παιδικά μου χρόνια αχ και να γύριζαν ξανά μου φαίνονται αιώνια.

Πάντοτε σε όλες τις γιορτές η μάνα ετοιμαζότανε όλα της τα παιδάκια αυτή περιποιότανε.

Μέρες και νύχτες έφτιαχνε τα πάντα να 'χει έτοιμα και τ'άφτιαχνε με τη σειρά όπως τα λεν τα έθιμα.

Πρωί - πρωί Πρωτοχρονιά στην πόρτα τα εγγόνια λεν' στον παππού και στη γιαγιά να ζήσουν χίλια χρόνια.

Και ο παππούς τον μπουλαμά έφτιαχνε φακελάκια γιατί το ήξερε πρωί θα 'ρθουν τα εγγονάκια.

Κόρες, νυφάδες και γαμπροί εγγόνια τους και γιοί τους στο σπίτι όλοι ερχόντουσαν να πάρουν την ευχή τους.

Γύρω απ' το τραπέζι όλοι μαζί καθόντουσαν και χίλιες δυο ευχούλες στο στόμα τους ερχόντουσαν.

Όταν τα χρόνια πέραγαν κι η μάνα δεν μπορούσε η κόρη και η νύφη της την αντικατατούσε.

Τώρα όλα ξεχάστηκαν καθέννας τον εαυτόν του με κόπο τα χρόνια πολλά λένε στον διπλανό τους.

Η μάνα δεν κουράζεται τα νύχια να μην σπάσει στο φούρνο τρέχει γρήγορα όλα να τ' αγοράσει.

Αδέλφια και ξαδέλφια σήμερα χωριστήκανε τα ήθη και τα έθιμα τώρα πια ξεχαστήκανε.

Αυτά δεν μας ταιριάζανε στην ΜΑΝΗ προπαντός πρέπει να τα διορθώσουμε τώρα που 'ναι καιρός.

Ας παίρνουμε τριγύρω μας όλοι μας τα παιδιά μας κι ας τους μιλάμε πιο πολύ για ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ μας.
Βούλα Γυθειώτισσα

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Μουσικού Ομίλου Γυθείου

Η σύνθεση του Δ.Σ. έχει ως εξής: Πρόεδρος: Σωκράτης Καρύθρακας, Αντιπρόεδρος: Δημήτρης Κουβαράκης, Γραμματέας: Πένγκυ Φιλιππάκου, Ταμίας: Ευγενία Λιβεράκου, Εφορος: Νίκος Χαμηλοθώρης, Μέλη: Γιώργος Σουγιάκος και Πίτσα Λαγάκου.

Όλα τα μέλη έχουν γνώση και πολύχρονη σχέση με τη μουσική.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΛΑΚΩΝΩΝ «Ο ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ»

Η ετήσια βράβευση του «Λυκούργου»

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθη στην ΣΚΑΛΑ - ΛΑΚΩΝΙΑΣ, την Κυριακή 29 Οκτ. ε.ε. η καθιερωμένη από πολλών ετών ετήσια βράβευση από τον Σύνδεσμο των Απανταχού Λακώνων «Ο Λυκούργος» όλων των Αριστούχων αποφοίτων των Λυκείων της Λακωνίας και Δυτ. (Μεσησηνιακής) Μάνης ως και των διακριθέντων κατά την εισαγωγή των εις τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Χώρας (Α.Ε.Ι.) 100 περίπου Λακωνόπουλα, που πέτυχαν εφέτος υψηλές επιδόσεις, κατέφθασαν, μαζί με συγγενείς και φίλους από όλη τη Λακωνία στο «Αποστολάκειον Πνευματικό Κέντρο» του Δήμου Σκάλας να βρεθούν στην κορυφαία αυτή εκδήλωση του Συνδέσμου μας και να δεχθούν τα ολόθερμα συγχαρητήρια των Αρχών της Λακωνίας και τις προβλεπόμενες τιμητικές διακρίσεις τους (Τιμητικά Διπλώματα και Χρηματικά Βραβεία συνολικού ύψους 2.500.000 δρχ.). Το «Αείν Αριστέυν».

Βραβεύτηκαν:

Η κα **Αντωνία Παν. Χίου** για το doctora στη Σχολή Χημείας του Πανεπιστημίου Αθηνών αποφοιτήσασα με το βαθμό άριστα. Η κα **Ρεβέκα Μαυρομιχάλη** για τη συνδρομή στο Σύνδεσμο και το συγγραφικό της έργο, καθώς επίσης για τη φιλανθρωπική και κοινωνική της προσφορά του καθηγητή Ο **Μιχάλης Παλανζάς**, ο Δήμαρχος Σκάλας κ. **Θεοδοσάκος Βασιλείος** και ο **Δημ. Κουφάλης** για την ποικίλη συνδρομή του στο Σύνδεσμο.

Επίσης βραβεύτηκαν και 2 αθλητές του Α.Ο. Νίκανδρος για τις πανελλήνιες επιδόσεις στη Σκοποβολή.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ ΠΟΡΤΕΣ - ΠΑΡΑΘΥΡΑ "EUROPA" ΚΟΝΤΑΚΟΣ

ΑΘΗΝΑ: ΑΖΟΦΙΚΗΣ 24
ΤΕΡΨΙΘΕΑ ΓΛΥΦΑΔΑΣ
ΤΗΛ. 9634343
ΓΥΘΕΙΟ: ΓΥΘΕΙΟΥ-ΣΠΑΡΤΗΣ 105
ΤΗΛ. 23934
ΑΡΕΟΠΟΛΗ ΤΗΛ. 51277

ΞΥΛΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ΝΤΟΥΛΑΠΙΑ ΚΟΥΖΙΝΑΣ - ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ
ΕΠΙΠΛΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ & ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΓΚΛΕΖΑΚΟΣ**

Πύργος Διρού Τηλ. κατ. 52927, οικ. 52928

ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

Λιτριβείο στη Μάνη

Του Κυριάκου Δημ. Κάσση, από το βιβλίο «Λαογραφία της Μέσα Μάνης»

Ευχάριστες, ρομαντικές και ανθρωπίνες αναμνήσεις έρχονται στο μυαλό κάθε Μανιάτη που έζησε τις προηγούμενες δεκαετίες.

Ήταν μια σχέση φυσική, άμεση, ανθρώπινη, δεμένη με αξίες και αγάπη γι' αυτό που έφτιαχνε με ιδρώτα και κόπωση. Ήταν δημιουργός των αντικειμένων, των ανθρωπίνων σχέσεων και της ζωής.

Λιτριβείο στη Μάνη

Μετά από κάθε στάση, ή όποτε η κασέλα (στην οποία καταλήγει το λάδι που τρέχει απ' τις τσαντίνες) γεμίσει, μετρούν το τρυγημένο λάδι. Φέρνουν τα τουλούμια (από μεγάλα ζώα: τραγιά κ.λπ.), το χωνί, τη μπότσα και τη μισή και το κατοστάρι. Και τη λυχνάρα (διφύτιλη για να φωτά καλά) κι αρχίζουν να μετρούν.

Αρχίζει ο ο καραβοκύρης να μετρά τις οκάδες δυνατά και καθαρά σε επίκοο όλων:

- **Πρώτη και καλοφαίτη!** Την αδειάζει στο χωνί δηλ. στο τουλούμι.

- **Καλοφαίτο!** Επαναλαμβάνουν όλοι κι ο νοικοκύρης συγκινημένος.

- **Δύο - Τρεις - Τέσσερες - Πέντε... Εννιά, Τάλια πρώτη!** (Δηλαδή η δεκάδα λέγεται τάλια).

Με τον ίδιο τρόπο φτάνει στο τέλος. Σε κάθε τάλια την μία οκά τη ρίχνει χωριστά σ' ένα δοχείο. Είναι το ποσοστό 10% που κρατά το κατάστημα. Κρατά επίσης και το κανονισμένο «φαί του λιτριβαρούνη» (θεσμός μεταγενέστερος).

Σχέσεις στο λιτριβείο.

Διακρίνουμε: σχέση του πελάτη με το λιτριβείο, σχέση του εργάτη με το λιτριβείο και διάφορες σχέσεις ειδικές.

Ο πελάτης («νοικοκύρης» λέγεται, εφ' όσον είναι οι μέρες του να τρυγά) είναι υποχρεωμένος ξαρχής: να φέρει νερό και κούτσουρα για το θερμό και αν χρειαστεί να φέρει κι άλλ-

Το Μονολίθιο Λιτριβείο του Πέτρου Χρυσικάκη στο Κουσοκούνι.

λα όσο χρειαστούν. Το νερό το κουβαλά ο ίδιος. Όταν «ξετρυγήσει» και του πάνε το λάδι σπíti του νάχει αμέσως δοχεία να το βάλει. Τις ελιές τις μετράνε με γίνιαμα (1 γίνιαμα = 16 ντενεκέδες). Το μισό γίνιαμα λέγεται και στάμα. Οι 2 ντενεκέδες λέγονται κοιλό (και τα δύο είναι κατά βάση μέτρα χωρητικότητας για τα δημητριακά). Ο ένας ντενεκές συνοίκι. Ένα γίνιαμα ελιές βγάζει από 30-50 οκάδες λάδι.

Ρωτούν: «Πώς ήρθασι οι ελιές ζας; Καλά; Απαντούν: «Καλά. 43 το γίνιαμα!».

Ή απαντούν: «Λωβές! Συνοικόμποτσα! (Δηλ. πολύ κακές. Κάθε συνοίκι ή ένας ντενεκές και μία μπότσα δηλ. 2 οκάδες λάδι!).

Για υπερβολική σοδειά, αλλά και σαν σχήμα λόγου (επί υπερβολικού κέρδους ή αισχροκέρδειας) λέγεται: «**Τούρθε κουκί κι οκά!**». (Δηλ. κάθε κουκί ελιάς έβγαλε μία οκά λάδι!).

Ο νοικοκύρης είναι υποχρεωμένος «να αφήσει στο λιτριβείο τρυγητικά» 10 οκάδες στις 100 που θα παράγει. Απ' αυτές τις 10 είναι: 5 του λιτριβείου, 2 του καραβοκύρη (αν έ-

Το Λιτριβείο του Νίκου Καλαποθαράκου (εκδότης της «Φωνής της Μάνης») στην Αρεόπολη.

χει συμφωνηθεί διπλό μερίδιο, αν όχι τότε παίρνει κανονικά ένα. Οι σχέσεις απηχούν σε δίκαιο πειρατείας, και 3 των εργατών (αν είναι 3, αν είναι 4 κανονίζεται ανάλογα αφαίρεση 0,5% απ' το λιτριβείο). Αν οι εργάτες είναι 5 κι ο καραβοκύρης 6 (σπάνια) τότε απαραίτητα έχουν όλοι ίσο μερίδιο και το λιτριβείο 4%. Εκτός αν ανεβάσουν την ταρίφα από 10% σε 11-13%. Πάνω από 13% αποκλείεται.

Επίσης καθιερωμένο (μεταγενέστερα) είναι να πληρώνεται το «φαί του λιτριβαρούνη». Αυτό κανονίζεται σε 1-1,5 οκά ανά γίνιαμα ελιές. Αν δηλαδή ο νοικοκύρης είχε 6 γίνιαμα (τόσο είχαν οι μεσαίοι νοικοκυραίοι, δηλ. 100 οκάδες λάδι) έπρεπε να δώσει 6 οκάδες για το φαί (ή 9 αν είχαν κανονίσει 1,5 ανά γίνιαμα).

Εθεωρούσαν κακό όταν οι λιτριβαροί τους πήγαιναν το λάδι στο σπίτι να μην τους τρατάρουν, όπως επίσης κακό εθεωρούσαν το «να ξεστραγγίζουσι καλά τα τουλούμια» δηλ. ν' αφήσουν να στραγγίζουσι καλά τα τουλούμια, όταν το άδειάζαν τις πιθάρες του νοικοκύρη. Ήταν μεγάλη τοιγυροιά κάτι τέτοιο. Μισή οκά περίπου έμενε στα τουλούμια έτσι.

Το λάδι οι νοικοκυραίοι έβαζαν σε μεγάλες πιθάρες που τις έλεγαν τζάρες ή τσάρες. Ελάχιστοι έφταναν παλιά τις 1.000 οκάδες τη χρονιά δική τους παραγωγή. Εχτός αν μάζευαν και ξένα ή συγγενικά χτήματα μιχαρικά (μισά - μισά) ή ντριτάρικα (δηλ. το 1/3 του νοικοκύρη, 2,3 του μαζευτή. Αυτό γινόταν μετά το 1960 που τα χέρια εξέλιπταν. Προπολεμικά ήταν αντίθετα: 2/3 του νοικοκύρη).

Απ' τις 5 οκάδες του λιτριβείου η 1 ήταν του μουλαριού. Απ' την 1 οκά ανά γίνιαμα έβγαζαν και μερίδιο του μουλαριού μόνο αν είχε συμφωνηθεί.

Το να επιτρέπει στα παιδιά ή τους επισκέπτες στο λιτριβείο να βρέχουν την «κομμάτα» τους (= ξεροψημένη στο θερμό μεγάλη φέτα ψωμί) στο λάδι του θεωριόταν ιερή υποχρέωση του κάθε νοικοκύρη.

Το να αστειευτεί με όλους και να ανεχτεί τα αθώα πειράγματα των εργατών («του λιτριβαρούνη») θεωριόταν φυσικό, όσο και τολμηρά να ήταν. Αυτό ίσχυε για άντρες και γυναίκες και ιδιαίτερα χήρες. Τα πειράγματα ήταν άκακα και αφορούσαν την ιδιαίτερη σεξουαλική ζωή, χωρίς όμως να είναι κακοήθη ή υστερόβουλα προσβλητικά πράμα που μπορεί να δημιουργούσε φασαρίες.

Τα πιο πολλά σατιρικά μοιρολόγια έχουν φτιαχτεί στα νυχτέρια του λιτριβείου. Ένα άλλο παράγωγο του λιτριβείου είναι η πυρήνα. Η πυρήνα ήταν ότι απόμεινε στις τσαντίνες ύστερα από την πίεση και ξεζούμισμα του χαμουριού απ' τη μάκαινα και το πλαντρόνι. Ήταν ξερή ή μαλακή (ανάλογα με το πόσο πίεσαν το χαμούρι) κι είχε το σχήμα τις τσαντίνας. Όταν ο καραβοκύρης «εχάλα τη στάση» κι άδειαζε τις τσαντίνες δημιουργιόταν ένας σωρός από πυρήνα. Αν σκεφτεί κανείς ότι το πιεστήριο ήταν σχετικά ατελές μπορεί ν' αντιληφθεί πόσο λάδι έμενε μέσα στην πυρήνα.

Την πυρήνα την έπαιρνε ο νοικοκύρης και τη χρησιμοποιούσε για ζωοτροφή (κυρίως σε γουρούνια ανακατεμένη με πίτουρο ή σκέτη) ή για θέρμανση. Τα μεγάλα κομμάτια τα λέγαν «πυρήνες» τα τρίμματα «λιοκόκκια» (= ελαιοκούκουτσα). Το χειμώνα στις φουφούδες έφτιαχναν «καμινάκια» μέσα στη φουφού με κομμάτια πυρήνα και την έκαigan αντί για κούτσουρα. Μόνο έτσι δεν κάπνιζε ενοχλητικά μεσ' στο χώρο που ζέσταινε.

Αγοράστε τους τόμους των Λακωνικών Σπουδών ΕΙΝΑΙ ΘΗΣΑΥΡΟΣ!

Χαρ. Τρικούπη (69), τηλ.: 3304422

ΤΟ ΚΑΛΙΤΕΡΟ ΔΩΡΟ ΣΕ ΚΑΘΕ ΜΑΝΙΑΤΗ

Η Εταιρεία Λακωνικών Σπουδών την οποία ίδρυσε το 1966 ο κ. Δικαίος Βαγιακάκος και είναι σήμερα Πρόεδρος αυτής και Διευθυντής του περιοδικού της Εταιρείας «Λακωνικά Σπουδαί» έχει μέχρι σήμερα προσφέρει πάρα πολλά δια την επιστημονική μελέτη της Λακωνίας.

Έχει εκδόσει 15 τόμους των Λακωνικών Σπουδών. Ο κάθε τόμος έχει 500 σελίδες. Εις τις 7.500 σελίδες έχουν δημοσιευθεί 300 μελέτες δια την ιστορίαν και τα βυζαντινά μνημεία της Λακωνίας. Έχουν συνεργασθή 150 επιστήμονες Ελληνες και ξένοι. Έχει επίσης εκδόσει σε ξεχωριστούς τόμους τέσσερα ενδιαφέροντα βιβλία δηλ.:

1) Μιχ. Στεφανοπούλου, «Η ιστορία των Μανιατών της Κορσικής», τόμος πρώτος (Γαλλικά).

2) Χαράς Κωνσταντινίδου, Βυζαντινολόγου, «Ο ναός της Φανερωμένης στα Φραγκουλιάνικα της Μέσα Μάνης».

3) Π. Κομνηνού, «Λακωνικά». Ανατύπωση. Η πρώτη έκδοση είναι το 1896. Είναι σπουδαιότατον, διότι αναφέρει όλες τις μαρτυρίες των αρχαίων συγγραφέων δια την Λακωνίαν.

4) Κ. Νεστορίδου, «Η τοπογραφία της Αρχαίας Σπάρτης». Ετυπώθη το πρώτον το 1892. Είναι σπάνιον και ενδιαφέρον βιβλίον.

Οι εκδόσεις αυτές αποτελούν μία ολόκληρη βιβλιοθήκη. Αντίστοιχη εταιρεία με τόσες εκδόσεις δεν έχει κανένας άλλος νομός της Πελοποννήσου αλλά και άλλοι νομοί της Ελλάδος. Και όλα αυτά χάρις εις το ενδιαφέρον και την δραστηριότητα του κ. Δικαίου Βαγιακάκου.

Δεν τιμούν την προσφορά των αξίων ΑΝΤΙΚΑΤΕΣΤΗΣΑΝ ΤΟΝ Θ. ΕΞΑΡΧΑΚΟ

Μετά από τέσσερα χρόνια γόνιμης προσφοράς ως Προέδρου του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου ο καθηγητής Πανεπιστημίου κ. Θεόδωρος Εξαρχάκος αντικαταστάθηκε από τον υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Θα πρέπει στο σημείο αυτό να σημειώσουμε ότι ο συμπατριώτης μας καθηγη-

τής συνέβαλε σημαντικά στη προώθηση, τόσο του θέματος ίδρύσεως ΤΕΙ στη Λακωνία, όσο και την ίδρυση τμημάτων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στη Λακωνία. Γενικά ο κ. Εξαρχάκος από τη θέση που κατείχε όχι μόνο δεν αγνόησε την καταγωγή του, τουναντίον μάλιστα την τιμήσε με τον καλύτερο τρόπο.

Χ.Σ.Χ.

MOUSOULIS

... νέα εποχή!

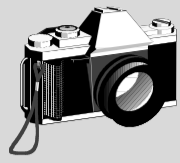
Ολοκληρώθηκαν οι εργασίες ανακαίνισης του καταστήματος ανδρικής ένδυσης MOUSOULIS, Ταξιαρχών 77, στον Κορυδαλλό, που εγκαινιάζει έτσι μια νέα σειρά προτάσεων κομψότητας για τον σύγχρονο άνδρα.

Με νέο πνεύμα, νέα αντίληψη και όλα τα «νέα της μόδας», το πλήρως ανακαινισμένο κατάστημα συνδυάζει λύσεις και προτάσεις για το προσεγμένο ανδρικό ντύσιμο, για ακριβά γούστα με τιμές προσιτές.

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε όλους εσάς, τους πελάτες μας, για τη σταθερή σας προτίμηση στο κατάστημά μας. **Η εμπιστοσύνη σας** είναι το ισχυρό μας κίνητρο για να βελτιωνόμαστε συνεχώς και να παρέχουμε την καλύτερη εξυπηρέτηση σε διαρκώς περισσότερους, απόλυτα ευχαριστημένους πελάτες.

MOUSOULIS Ανδρική ένδυση • Ταξιαρχών 77, Κορυδαλλός

Φωτογραφίζουμε με το ακό της ωνής της Μάνης

Πλίνθοι και... κέραμοι

ΔΗΜΟΣ ΟΙΤΥΛΟΥ

Σκουπίδια στην πλατεία της Αρεόπολης μένουν το Σάββατο μετά την λαϊκή. Να λάβει κανείς υπ' όψιν του πως κυρίως τα Σαββατοκύριακα έρχονται τουρίστες επισκέπτες να περιηγηθούν την παραδοσιακή, ιδιαίτερου κάλλους, Αρεόπολη. Το πρότυπο - πλότος παραδοσιακού οικισμού της Μάνης! Αλλά φευ! Μάλλον η τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να ενσχύσει και στις απλές πρακτικές της ευθύνης της καθαριότητας. Βέβαια μόνιμα καπνίζει και μολύνεται η ατμόσφαιρα από το σκουπιδότοπο. Αλλά άλλα λόγια ν' αγαπιόμαστε!

...ουδέν μονιμότερον...

ΔΗΜΟΣ ΑΝ. ΜΑΝΗΣ

Ο Δήμαρχος με τις γνώσεις και την ευαισθησία του πρέπει να επέμβει. Υπάρχουν πολλοί τόποι απόκρυφοι. Τι έκαναν τόσα χρόνια οι πρώην κοινότητες; Πρέπει να είμαστε υπεύθυνοι για το φαί μας και γι' αυτά που πετάμε τα σκουπίδια μας.

...«Βαμμένοι ανθέλληνες»

Εβαψαν τους Μακεδονομάχους!

Φαίνεται ότι αυτοί δεν είναι Μανιάτες. Φαίνεται ότι δεν σεβάστηκαν την εθνική προσφορά των Μακεδονομάχων. Φαίνεται ότι το προσωπικό στοιχείο είναι πάνω από το ηθικό. Αλλά κάτι τέτοια γίνονται και επιρροίπεται η μνήμη των κατοίκων. Μόνο ντροπή! Ντροπή!

Κυβόλιθοι αντί της πέτρας!

... Στην πετρώδη Μάνη από αλβανούς «παραδοσιακούς τεχνίτες»!

Για να κρίνεις την ωριμότητα της Αυτοδιοίκησης μιας πόλης εξέτασε τα δημόσια κτήρια και έργα. Αυτά μένουν. Αλλά στη Μάνη η ιδιωτική πρωτοβουλία είναι πιο πλούσια και ευαίσθητη από τη δημόσια διοίκηση.

Το πεζοδρόμιο προς το Δημαρχείο Αρεόπολης κατασκευάζεται από εισαγόμενους κυβόλιθους και όχι από πέτρα Μανιάτικη. Οι κατασκευαστές Αλβανοί της... φωτιάς. Τι άλλο έχουν να δουν τα μάτια μας;

...Τσιμέντο να γίνει λέει ο Δήμαρχος ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΤΡΑΧΗΛΑ

«ΤΡΑΧΗΛΑ Ή ΤΡΑΧΗΛΟΣ». Ονομα αρχαιοπρεπές αναηθισμένο μέσα στο πέρασμα του χρόνου. Η παράδοση θέλει την προέλευσή του από το μύθο της ωραίας Εθένης. Όταν ο Πάρις την άρπαξε από τον Τράχηλο για να την επιβιάσει στο πλοίο που θα την μετέφερε στην Τροία, τον ονομάζουν «Το βασιλόσκαμνο». Κατ' άλλους το όνομα της το οφείλει στην αρχιτεκτονική του εδάφους της. Υπήρξε μαζί με τον Αγ. Δημήτριο επίνειο των αρχαίων θαλάμων.

Η ίδια φήμη θέλει στην περιοχή της Σπότσας ιερό της Αρτέμιδος. Επίσης στην ευρύτερη περιοχή μέχρι το 1800 να τεθούνται τελετουργίες από τους Δροσουήτες, μια παγανιστική αίρεση μεταφερμένη από την Κρήτη. Από το 850 έως περίπου το 1500μ.Χ. λειτούργει και σαν επίνειο των Σηάβων Μηλιγγών, οι οποίοι έχουν καταλάβει όλη την νοτιοδυτική πλευρά του Ταυγέτου και αναπτύσσονται κυρίως εκεί που βρίσκονται τα σημερινά χωριά - Πλάτσα - Νομισί - Κουτσίφαρι - Λαγκάδα.

Στα νεώτερα χρόνια το χωριό δημιουργήθηκε από κοντηψαριανούς έποικους, σε τρεις διαφορετικές περιόδους με τρεις διαφορετικούς συνοικισμούς. Ο πρώτος στην τοποθεσία «Παναγία του Κουβάτσου», ο δεύτερος στον μικρό λόφο «Κοτρώνη» και ο τρίτος στο σημερινό χωριό. Κατά την περίοδο των δύο πρώτων στο σημερινό χωριό υπήρ-

χαν δύο Πύργοι. Ο ένας στα Αργυρέικα και ο άλλος Καθαμάτα. Για πολλά χρόνια το χωριό υπήρξε η βάση του διαμετακομιστικού εμπορίου με τα χωριά του βουνού και θαλάσσιος συγκοινωνιακός κόμβος.

Σήμερα η Τραχήλα πανέμορφη, ριζωμένη ανάμεσα στην νοτιοδυτική πλευρά του Ταυγέτου και τα γαλήζια νερά του Μεσσηνιακού κατοικείται στην πλειονότητά της από φιλήσυχους και φιλόξενους ναυτικούς. Μυθική μέσα στην πάγκαλη φύση της, προστατεύεται ωςαν «ερό» από την αγάπη των κατοίκων της.

(Από το Συντ. Όργανο Εκπ. Συλλόγων Εξω Μάνης, έκδοση του Δ. Λεύκτρου)

Σημείωση: Σήμερα γίνεται προσπάθεια να τσιμενταριστεί. Οι κάτοικοι αντιδρούν και οι Σύλλογοι εξηγείρονται. Ο Δήμαρχος πρέπει να κοιτάξει μακριά διότι η Μάνη δεν είναι μιας χρήσης άθλιος οι κοντόφθαλμες ενέργειες θα γίνουν μπουμέρανγκ.

Το Δ.Σ. της Τραχύλας:

Πρόεδρος: Καίτη Βαβαθέα

Αντ/δρος: Νίκος Πενήντας

Γ. Γραμ.: Ελένη Μιχαήλα

Μέλη: Μαρία Δημουλέα

Αθηνά Αργυρέα

Γιάννης Δημουλέας

Αντιγόνη Λύτρα

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ INTEGRATION ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ!

Εκπαιδεύονται 15-20 άτομα, απόφοιτοι Λυκείου ως «Υπάλληλοι παραδοσιακών καταλυματικών μονάδων». Ειδικοί επιστήμονες και άτομα με τις αντίστοιχες προϋποθέσεις ενημερώνουν και εκπαιδεύουν την αναγκαία συμπεριφορά για ευαισθησία και σύγχρονη ενημέρωση για τον τόπο. Είναι πρόγραμμα που τα άτομα γίνονται καλοί προπομποί για την ανάπτυξη με ανθρώπινη σχέση στους επισκέπτες. Ο τουρισμός με τις ειδικές - πολιτισμένες ανθρώπινες σχέσεις Μανιάτικης φιλοξενίας και ιστορίας του τόπου είναι η αιχμή του δόρατος για την υγιή ανάπτυξη στη Μάνη.

ΠΑΤΗΡ & ΥΙΟΣ

ΓΡΗΓΟΡΗΣ & ΚΟΥΛΗΣ ΚΟΥΒΑΡΗΣ

• Άμεση
εξυπηρέτηση
• Λογικές τιμές

Μεταλλικές κατασκευές
Συστήματα - Κουφώματα
Αλουμινίου και Σιδήρων

Κοκκάδα Λακωνίας Τηλ. 0733-21157 - 21159, 0977-936115

Λογιστικό - Φοροτεχνικό Γραφείο

Φορολογικές δηλώσεις - Φοροτεχνικές εργασίες
Οργάνωση λογιστηρίου επιχειρήσεων

ΝΙΚΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΕΑΣ

Πτυχιούχος Οικονομικών Επιστημών

ΜΑΡΙΑ ΛΑΜΠΡΙΝΑΚΟΥ

Βοηθός Λογιστή παραπληρώως του ΚΤΕΛ Αρεόπολης

ΤΗΛ. - FAX: 0733 - 51100, 0733 - 51151, Κινττό: 0972085284

Ο Πρόεδρος Νικόλαος Πηρούνιας και το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης Απανταχού Μανιατών (Το Σπίτι του Μανιάτη) εύχονται προς τους Μανιάτικους Πολιτιστικούς Συλλόγους και σε όλους τους συμπατριώτες τους **Χρόνια Πολλά** και το νέο έτος 2001 να γίνει αφετηρία επίλυσης των προβλημάτων της Μάνης και ανύψωση των τοπικών ιδεωδών μας.

Ο Πρόεδρος Νικόλαος Πηρούνιας και το Δ.Σ. του Αθλητικού Ομίλου Μάνης (Α.Ο. Μάνης) εύχονται ολόψυχα **Χρόνια Πολλά** και ευτυχισμένα. Το δε νέο έτος 2001 να γίνει αφετηρία για κάλεσμα και συστράτευση της Μανιάτικης νεολαίας στους αθλητικούς σκοπούς του Συλλόγου μας.

Το κατάστημα υποδημάτων **Κριαλάκος** εύχεται

Χρόνια Πολλά
και
Καλή Χρονιά

ευχαριστεί
τους συμπατριώτες Μανιάτες
που το προτιμούν

ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ

Scarpa

Επιλογές για
ξεχωριστές εμφανίσεις

Φίλωνος 61-65 τηλ. 4124846 Πειραιάς

**Βραβεία από
την «Καψάθειο»**

Η «Καψάθειος Επιτροπή» διαχειρίστρια του κληροδοτήματος Γερασίμου Καψάθης, βράβευσε όπως κάθε χρόνο τους πρώτους αποφοίτησαντες από τα σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης του Γυθείου. Το βραβείο που συνόδευε και χρηματικό ποσό 50.000 δρχ. για τον κάθε μαθητή απενεμήθει στις μαθήτριες που αποφοίτησαν από την τρίτη τάξη του Λυκείου Γυθείου η Σταυρούλα Γρηγ. Βλαχάκου που αποφοίτησε με άριστα 19, του 1ου Γυμνασίου Γυθείου η Γεωργία Αν. Λυροφώνη που αποφοίτησε με το βαθμό 19 9/13 και του 2ου Γυμνασίου Γυθείου η Μυρτώ Γεωργ. Ζυγούρη, που αποφοίτησε με το βαθμό 19 2/13. Ως γνωστό την «Καψάθειο Επιτροπή» απαρτίζουν οι κ.κ. Βασίλειος Σαρ. Λαγάκος (Πρόεδρος), Συμεών Χαρ. Χατζηχαρηάμπος (Γεν. Γραμματέας) και Χρήστος Ευάγ. Καψάθης (Ταμίας).

ΠΡΟΦΙΛ ΕΥΦΟΡΑ

**ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ
ΓΙΑ ΠΕΤΡΙΝΑ ΣΠΙΤΙΑ
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΚΑΓΚΕΛΑ**

ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΑΚΟΣ

ΑΡΕΟΠΟΛΗ ΛΑΚΩΝΙΑΣ
ΤΗΛ. & FAX: 0733 51 217 ΚΙΝ.: 0944 802 550

ΠΥΡΡΙΧΟΣ Α.Ε.

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ

ΦΑΝΟΠΟΙΙΑ • ΒΑΦΕΣ • ΕΥΘΥΓΡΑΜΜΙΣΕΙΣ
ΕΞΑΤΜΙΣΕΙΣ • ΚΑΛΥΜΠΡΑ

Υπεύθυνος: **Σκάθκος Γ. Ιωάννης**

Αναλαμβάνουμε την επισκευή του αυτοκινήτου σας σε περίπτωση που σας τράκαραν με δικά μας έξοδα και θα πληρωθούμε εμείς από την ασφάλεια του αντιδίκου

**34ου Πεζικού Συντάγματος & Ναυσικός 7 Πειραιάς
Τηλ. 4111737 Κιν. 0937146311**

ΚΡΕΑΤΟΖΩΕΜΠΟΡΙΚΗ

ΝΙΚΟΥ ΤΣΑΤΣΟΥΛΗ

ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΓΕΝΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ

Από τον Νίκο Τσατσούλη (Μπαμπάκια)
Στον Πέτρο Τσατσούλη (Πιπίνο)
Και τον Γιάννη Τσατσούλη (Μαμώτο), υιούς
Τον Νίκο Τσατσούλη (Πιπινάκο)
και Μιχαλάκη, εγγονούς
Στο νεώτερο απόγονο τον
Νικόλα Τσατσούλη, δισέγγονος.
Από γενιά σε γενιά.
Μια συνέχεια έως σήμερα.

**Προμηθευτές
κτηνοτρόφοι**

Κουτράκος Λουκούργος	Μίνα
Κασιδάκος Νίκος	Αρεόπολη
Μαυροδάκος	Λάγεια
Μαυροδάκος	Νύφι
Θωμόπουλος Πέτρος	Αθικά
Θωμόπουλος Μιχάλης	Αθικά

Ντόπια Μανιάτικα κρέατα

**Γνήσια ντόπια Μανιάτικα
κρέατα με φυσικές τροφές.**

**Αποστέλλουμε παραγγελίες με το ΚΤΕΛ
Αρεόπολη τηλέφωνο: 0733/51540-51344**

ΣΥΝΤΟΜΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Νέα τμήματα στο ΙΕΚ Σπάρτης
 Από τουτρέχοντος εκπαιδευτικού έτους νέα τμήματα ιδρύθηκαν και λειτουργούν στο ΙΕΚ Σπάρτης προσφέροντας καλές ευκαιρίες στις νέες και στους νέους της Λακωνίας. Τα νέα τμήματα με τις σύγχρονες ειδικότητες που λειτουργούν στη Σπάρτη είναι: Ειδικός Φοροτεχνικού Γραφείου, Τεχνικός Βιολογικής και Οικολογικής Γεωργίας, Τεχνικός Συντήρησης Εργων Τέχνης, Ειδικός Μηχανογραφημένου Γραφείου και Ειδικός Ξενοδοχειακών Υπηρεσιών και Τροφοδοσίας.
 Τα τμήματα αυτά ανταποκρίνονται στις σύγχρονες και τοπικές ανάγκες της Λακωνίας.

Οι εκδηλώσεις της «Κρανιάς»
 Οι προσεχείς πρώτες εκδηλώσεις του Συλλόγου Γυθειατών Αττικής «η Κρανιά» είναι: 13 Ιανουαρίου 2001, ημέρα Σάββατο και ώρα 8μ.μ. θα κοπεί η πατροπαράδοτη βασιλόπιτα με μεζέ, μουσική και χορό στο ξενοδοχείο Χύλων των Αθηνών.
 17 Φεβρουαρίου 2001, ημέρα Σάββατο και ώρα 9μ.μ. στο ξενοδοχείο Κάραβελ οι Γυθειάτες θα γλεντήσουν την αποκριά τους με φαγοπότι, μουσική και χορό.
 Πληροφορίες και δηλώσεις συμμετοχής στο Σύλλογο (Μάρνη 20) κάθε Δευτέρα και Πέμπτη απόγευμα (τηλέφ. 5200333 και φαξ 5227491).

Η Λακωνία χωρίς πλοίο!
 Από τις ημέρες του ναυαγίου του «Εξπρές Σαμίνα», αποσύρθηκαν για επανέλεγχο τα σκάφη «Μυρτιδιώτισσα» της ANEN και «Νήσος Κύθηρα» της ΒΟΙΑΙ Ν.Ε. και η θαλάσσια συγκοινωνία τόσο με Κύθηρα - Κρήτη - Γύθειο όσο και με Κύθηρα - Νεάπολη έχει διακοπεί μέχρι σήμερα. Αλήθεια οι φήμες που κυκλοφορούν, ότι ήσαν «γέρικα» τα καράβια μας, εφόσον ευσταθούν ποιον ζημιώνουν; Τον πλοιοκτήτη που χάνει το «χρήμα» ή τους κατοίκους της περιοχής μας που στερούνται και της δυνατότητας του ταξιδιού αλλά - οι επαγγελματίες κυρίως του λιμανιού - και βλέπουν τις δουλειές τους να μειώνονται;
 Βλέπετε το YEN περί άλλων μεριμνά και τυρβάξει, η δε πολυδιαφημισμένη ANEK, θυγατρική της οποίας είναι η ANEN, φαίνεται ή ότι δεν έχει άλλο πλοίο για να αντικαταστήσει

προσωρινά το «Μυρτιδιώτισσα» ή θεωρεί την άγνονη γραμμή μας ασύμφορη για κάποιες θυσίες!
 (Άλλωστε άλλα επτά σκάφη της ANEK ακινητοποιήθηκαν για τον ίδιο λόγο!).
 Χ.Σ.

Ευρωβουλευτής ο Σταύρος Ξαρχάκος
 Λάκωνας φεύγει Λάκωνας μπαίνει! Το λογοπαίγνιο για την Ευρωβουλή όπου η συμπατριώτισσά μας κα Εριέττα Γιαννάκου - Κούτσικου παρετίθηκε από τη θέση της Ευρωβουλευτού μετά της εκλογής ως Βουλευτού Α' Αθηνών στις εθνικές εκλογές και τη θέση της κατέλαβε ο πρώτος αναπληρωματικός στη λίστα της Νέας Δημοκρατίας, Λακωνικής καταγωγής κ. Σταύρος Ξαρχάκος καταξιωμένος μουσικοσυνθέτης και πρώην Βουλευτής Αθηνών.
 Ο εκ Μανιάτικης καταγωγής από το Πεταλίδι Ξαρχάκος Σταύρος θα εκπροσωπήσει την αξιοκρατία και το πολιτισμό εκεί που τουλάχιστον μπορεί να τον ακούσουν, στην Ευρώπη.

Ενοστάσεις στο κτηματολόγιο
 Από 9 Οκτωβρίου ανακοινώθηκαν στις περιοχές του τ. Δήμου Γυθείου και των τ. Κοινοτήτων Λαγίου, Σκάλας και Στεφανιάς τα προσωρινά κτηματολογικά διαγράμματα και οι προσωρινοί κτηματολογικοί πίνακες, όπως διαμορφώθηκαν από τις δηλώσεις που υπέβαλαν οι ιδιοκτήτες γης και ακινήτων των ως άνω περιοχών.

Τώρα και μέχρι τις 9 Δεκεμβρίου μπορεί όποιος έχει έννομο συμφέρον να υποβάλλει ένσταση κατά της ανωτέρω προσωρινής εγγραφής. Η προθεσμία υποβολής ενοστάσεως για τους διαμένοντες στην αλλοδαπή λήγει στις 9 Φεβρουαρίου.

Λειτουργήσει η παράκαμψη της Τριπόλεως
 Δόθηκε στην κυκλοφορία στο τμήμα της εθνικής οδού Αθηνών - Καλαμάτας η παράκαμψη της Τριπόλεως. Χαράς ευαγγέλια για τους Λάκωνες αλλά και για όσους ταξιδεύουν για και από τη Λακωνία, αφού αποφεύγουν την είσοδό τους στην Τρίτολη και το ταξίδι τους γίνεται πιο ευχάριστο και πιο γρήγορο.
 Περιμένουμε και την παράκαμψη της Σπάρτης για να πούμε ότι στη Μάνη θα ερχόμαστε συχνότερα.

Από το Συνέδριο των Λακώνων του Αποδήμου Ελληνισμού

Ο Υπατος Πρόεδρος της Παλλακωνικής Ομοσπονδίας ΗΠΑ - Καναδά κ. Κώστας Πλαγιάννης (αριστερά) με τον Πρόεδρο του Συλλόγου Γυθειατών Αττικής «η Κρανιά» κ. Συμεών Χατζηχαλαράμπους και τον Υπατο Πρόεδρο Οργάνωσης της Ομοσπονδίας κ. Παρασκευά Μιχαήλ.

ΠΑΡΑΛΙΑ ΓΥΘΕΙΟΥ ΤΗΛ.: 0733-22468

Η Μάνη και ο πολιτισμός της

Της Ελένης Κούκουρα (Ζωγράφου-Αγιογράφου)

Το πολυσυζητημένο έτος 2000 θα μας αποχαιρετήσει σε λίγο καιρό. Πλησιάζουν τα Χριστούγεννα και η Πρωτοχρονιά, οι γιορτές που στη Μάνη είναι συνδεδεμένες με βαθύ θρησκευτικό και πνευματικό συναίσθημα.

Τις ώρες τούτες θα πρέπει όλοι να σκεφτούμε, θα πρέπει όλοι να αναρωτηθούμε τι πράξαμε το έτος που φεύγει για την πολιτιστική και θρησκευτική μας κληρονομιά.

Γιατί άραγε η κατάσταση των μνημείων μας είναι άθλια; Μήπως δεν ασχοληθήκαμε καθόλου μ' αυτά; Μήπως ο καταναλωτισμός μας παρέσυρε σε όλα τα στάδια των σκέψεων, των αναζητήσεων και των απολαύσεών μας;

Ποιος ευθύνεται που σιγά - σιγά τα μνημεία μας καταρρέουν και κανείς δεν ακούει τα υπόκοφα τριξίματα και τις ανατριχιαστικές ομιγές τους;

Ποιος ευθύνεται που σε λίγες - ελάχιστες δεκαετίες, μόνον οι σκόρπιες πέτρες θα καταδεικνύουν αυτά που πριν αιώνες εξέφραζαν το μεγαλείο της μανιάτικης ψυχής, το μεγαλείο της μανιάτικης τέχνης;

Ευθυνόμαστε όλοι εμείς που τρέφουμε το πνεύμα μας με λάθος τροφή, που επιτρέπουμε να ξοδεύονται μεγάλα χρηματικά ποσά για κενές εκδηλώσεις, τη στιγμή που ο πολιτισμός της Μάνης ψυχορραγεί.

Ευθύνονται οι σύλλογοι που ενώ έχουν έσοδα, ασχολούνται με τον πολιτισμό όπως αυτοί τον εννοούν. Ευθύνεται η αρχαιολογία που δεν ενημερώνει, ευθυνόμαστε εμείς που δεν ενημερωνόμαστε απ' αυτήν, που δεν την συμβουλευόμαστε και αναστηλώνουμε κάποια κτίσματα γεμίζοντάς τα τσιμέντο, καταστρέφοντάς τα.

Συμπέρασμα όλων τούτων είναι πως θα πρέπει να δράσουμε άμεσα και αποτελεσματικά, αναλαμβάνοντας ο καθένας τις ευθύνες του, όπως μπορεί και όσο μπορεί.

Η Μάνη είναι εφικτό να γίνει κοιτίδα πολιτιστικού τουρισμού με όλα τα αποτελέσματα που αυτό συνεπάγεται.

Είναι τεράστιο το βάρος της εργασίας ως προς αυτήν την κατεύθυνση. Θα θέλαμε να μάθουμε τις προτάσεις των αρμοδίων για το σοβαρότατο τούτο ζήτημα.

Η Ελληνική Ογκολογική Εταιρεία ετίμησε την κ. Ρεβ. Μαυρομιχάλη

Το Δ.Σ. της Ελληνικής Ογκολογικής Εταιρείας ετίμησε κατά τη συνεδρίασή του ομόφωνα με ειδικό Δίπλωμα και το Αργυρό μετάλλιο «Γ. Παπανικολάου» την κυρία Ρεβέκκα Στ. Μαυρομιχάλη Συγγραφέα - Ποιήτρια για την ανεκτίμητη συνεισφορά της στο έργο της Ελληνικής Ογκολογικής Εταιρείας όπως αναφέρει η σχετική απόφαση του Δ.Σ.

Εμείς προσθέτουμε ότι:

Η κα Ρεβέκκα Στ. Μαυρομιχάλη συνέχισε και φέτος τις προσφορές και τα χρηματικά βραβεία για τους πρωτεύσαντες στα σχολεία του Γυθείου.

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ Επετειακό έντυπο για τα 10 χρόνια προσφοράς

Ο «Οικολογικός Σύνδεσμος Λακωνίας» κυκλοφόρησε επετειακό έντυπο με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 10 ετών από την ίδρυση του Συλλόγου.
 Πρόκειται για ένα καλαίσθητο έντυπο 30 σελίδων που διανεμάται δωρεάν, και το οποίο επιμελήθηκαν ο Πρόεδρος κ. Κυριάκος Μιχαλακάκος και το μέλος κ. Ιωάννης Μητράκος,

με τη χορηγία του Δήμου Σπάρτης.

Περιέχει στοιχεία από το ιστορικό ίδρυσης του ΟΙΚΟ.ΣΥ.Λ. και τις παρεμβάσεις του σε τοπικά περιβαλλοντικά προβλήματα, με πλούσιο φωτογραφικό υλικό. Το εξώφυλλο φιλοτέχνησε η ζωγράφος - γραφίστας κ. Καλομοίρα Μιχαλακάκου.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ ΣΤΟΛΙΣΜΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΕ ΟΛΗ ΤΗ ΛΑΚΩΝΙΑ

ΑΘΗΝΑ ΚΑΡΑΚΑΣΩΝΗ - ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ

Δωρεάν ο δίσκος στα εννιάμερα

ΓΥΘΕΙΟ: ΤΗΛ.: 0733-24704

... Παρεξήγησε ο Πρόεδρος

Προς:
Δ/ντή εφημερίδας
«Η Φωνή της Μάνης»

κ. Διευθυντά,

Μετά λύπης μου διάβασα, στο υπ' αριθμόν 11 φύλλο της εφημερίδας σας, το δημοσίευμα το οποίο αφορά το Νομάρχη Λακωνίας, χαρακτηρίζοντάς τον μεταξύ άλλων ως άνθρωπο που θέλει να μετακινήσει το Επιμελητήριο από το Γύθειο στη Σπάρτη.

Λυπούμαι διότι θα έπρεπε πρώτα να πληροφορηθείτε ότι ο Νομάρχης δεν έχει καμία αρμοδιότητα επί του Επιμελητηρίου, διότι υπαγόμεθα στο Υπουργείο Ανάπτυξης. Επιπροσθέτως σας πληροφορώ ότι το Επιμελητήριο με το Νομάρχη Λακωνίας κ. Γρηγόριο Αποστολάκο έχει άριστη συνεργασία και πάντοτε βρίσκεται εις το πνεύρο μας σε ό,τι τον χρειαζόμαστε.

Σας πληροφορώ επίσης, ότι το Επιμελητήριο έχει έδρα το Γύθειο και δεν μετακινείται παρά μόνον με Προεδρικό Διάταγμα κι εφόσον θα συντρέχουν σοβαροί λόγοι. Παράκλησις, μην ανοίγετε πηλές τις οποίες έχουμε κλείσει από το έτος 1988 διότι, άθελά σας νομίζω, βλάπτετε την περιοχή και δεν την ωφελείτε.

Κατά τη γνώμη μου ο Μανιάτης Νομάρχης Λακωνίας κ. Γρηγόριος Αποστολάκος εργάζεται εις τη Λακωνία 24 ώρες το εικοσιτετράωρο αποδίδοντας έργο άριστο παρ' όλο που ο θεσμός του Νομάρχου έχει σε πολλή τεθεί στο περιθώριο. Σας εισηγούμαι φιλικά, τα αίτια της καθυστέρησης των προγραμμάτων και της ανάπτυξης να ανατρέξετε να τα βρείτε αθλήου κι όχι στο Νομάρχη.

Τελειώνοντας, σας πληροφορώ ότι μετά την αποχώρηση τη δική μου - όταν αυτή γίνει - θα υπάρξει αντικαταστάτης - ίσως καλύτερος από μένα - ο οποίος θα προεδρεύει του Επιμελητηρίου στο ιδιόκτητο κτίριό του στο Γύθειο.

Μετά τιμής
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΔΡΕΪΚΟΣ

Σ. Σύνταξης:

Φαίνεται ότι μια αθώα έκφραση (θα στήσει τον Νομάρχη στο 3 μέτρα! αν μετακινηθεί το Επιμελητήριο) παρεξηγήθηκε(!) από τον Πρόεδρο κ. Ανδρέικο, ο οποίος χαιρεί άκρας εκτίμησης και σεβασμού από την εφημερίδα μας.

Εθέλωμε να επισημάνουμε με την ευκαιρία την προσφορά όλου του Δ. Συμβουλίου του Επιμελητηρίου που με έγκυρες παρεμβάσεις προς τους αρμοδίους φορείς επιλύει τοπικά προβλήματα του επιχειρηματικού κόσμου και προσβλέπει στην πρόοδο του τόπου.

ΓΕΩΡΓΙΑ

Η βιοκαλλιέργεια της ελιάς

Η ελαιοπαραγωγή στη χώρα μας αντιμετωπίζει αυξανόμενα αγρονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνιοοικονομικά προβλήματα.

Αυτά οφείλονται σε μεθόδους παραγωγής που στοχεύουν στο μέγιστο των αποδόσεων, αγνοώντας την ποιότητα της παραγωγής και το περιβάλλον, και στη σταδιακή κατάργηση της προστασίας των τιμών και επιδοτήσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η οικολογική διαχείριση του πρωτογενή τομέα και των εδαφών αποτελεί ένα πρώτο βήμα για μια αειφόρο βελτίωση της ελαιοπαραγωγής. Παρ' όλο που η παραδοσιακή ελαιοκαλλιέργεια αποτελούσε ένα οικολογικό και αειφόρο μοντέλο δεν είναι πλέον επικερδές κάτω από τις σημερινές συνθήκες παραγωγής. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να καινοτομηθεί μεθοδικά.

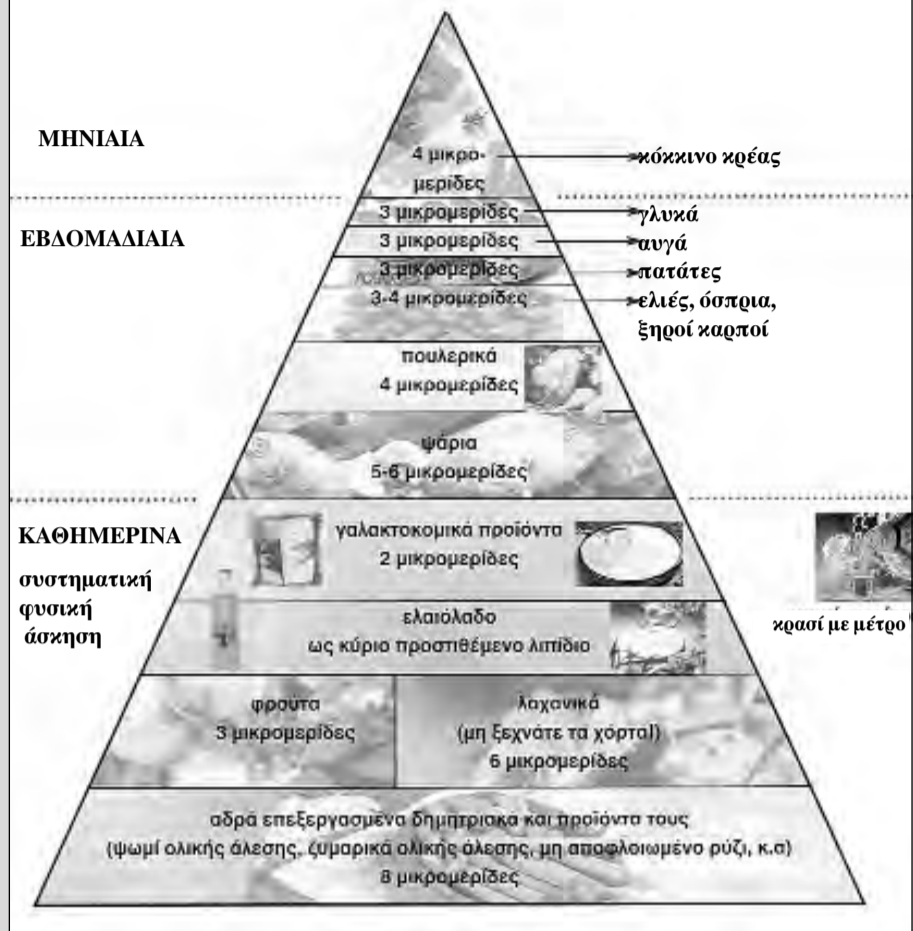
Ενα ερευνητικό πρόγραμμα που στοχεύει στον σχεδιασμό, ανάπτυξη και αξιολόγηση οικολογικά προηγμένης ελαιοπαραγωγής, σε συνεργασία με την πρωτοπόρα ομάδα βιοκαλλιεργητών, πραγματοποιείται στην πεδιάδα της Μεσσαράς, Κρήτη, στη Λακωνία και στη Μάνη.

Στο πρόγραμμα εφαρμόζονται κώδικες σωστών καλλιεργητικών τεχνικών στα πλαίσια του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παραγωγή βιολογικών προϊόντων. Οι κώδικες αυτοί ισχύουν για αυτές τις περιοχές και υπό τις οδηγίες ενός γεωπόνου συμβούλου οικολογικής γεωργίας μπορούν να

Της Βάσως Ρήνα - Καθαποθαράκου

Η στήλη της οικολογίας

Η ΠΥΡΑΜΙΔΑ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

τροποποιηθούν για τις ανάγκες κάθε περιοχής. Οι κώδικες αυτοί περιγράφονται παρακάτω σαν μια προσφορά για τους βιοκαλλιεργητές της ελιάς.

Μέρος πρώτο:

- Κλάδεμα της ελιάς
- Αρδευση

- Φυτοπροστασία
- Λίπανση

Συνεχίζεται

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΑ ΕΘΙΜΑ ΤΗΣ ΜΑΝΗΣ

Από το περιοδικό «Αδούλωτη Μάνη»

«**Η** γέννηση του Χριστού κανονίστηκε το 354 μ.Χ. να εορτάζεται στις 25 Δεκεμβρίου, την ίδια μέρα που γιορτάζονταν η γέννησις του παλαιού Θεού Μίθρα, του «αίτητου Θεού Ηλίου» που ήταν θεός όλων των ηλιακών θεοτήτων της ειδωλολατρείας. Με την αλλαγή και την στροφή των ανθρώπων προς άλλους θεούς, ο «Αίτητος Θεός Ηλίου», έπεσε και τη θέση του την πήρε ο «Ηλιος της Δικαιοσύνης» ο Χριστός. 1

Εξετάζοντας κανείς τα εορταστικά έθιμα των διαφόρων λαών σκόπιμο είναι να εξετάσει και τον τρόπο που τρέφονται κατά τις μέρες αυτές. Στη Μάνη ακούγεται συχνά το τετράστιχο:

«**Του Χριστού χριστόψωμα,
τα Φώτα τηγανίδες
και τη Λαμπρή τυρόπιτες
τ' Αγίου Πετρίου κουλούρες».**

Ειδικά, στο Μανιάτικο χώρο, η αναφορά μας είναι απαραίτητο να προσαρμοστεί στους όρους της ζωής των Μανιατών και εκεί να τοποθετηθεί τις συνήθειες και τα έθιμά τους. Στις συνήθειες λοιπόν, των γιορτινών αυτών ημερών, συνηθίζονται οι τηγανίδες και τα χριστόψωμα, τροφές προσαρμοσμένες στο λιτό και σκληρό βίο των Μανιατών, εφόσον την εποχή αυτή καταγίνονται με το ελαιολάδι. Στη Μάνη, δεν υπάρχει η πολυτέλεια εθίμων με αντίστοιχες εορταστικές εκδηλώσεις και η παρασκευή εδεσμάτων που παρατηρείται αλλού προέχει ο αγώνας για την επιβίωση...

Οι τηγανίδες, φτιάχνονται τις ημέρες των Χριστουγέννων και των Φώτων. «Πρόκειται για ζύμη, που την πλάθουν σαν χοντρό μακαρόνι πάχους περίπου του μικρού δακτύλου και μήκους μισού μέτρου, τις τυλίγουν με κέντρο

ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΞΕΧΝΑΜΕ

τη μια άκρη και κατόπιν τις τηγανίζουν» 2. Η πρώτη έχει το σχήμα σταυρού. Η νοικοκυρά ρίχνοντάς την μέσα στο αναβραστό το λάδι, που τοιτσιρίζει στο βαθουλό τηγάνι πάνω στη σιδεροστία, σταυροκοπιέται και εύχεται: «να σταυρωθούν τα κακά και του χρόνου». Οι άλλες τηγανίδες έχουν ποικίλα σχήματα.

Κάθε οικογένεια, στο φούρνο του σπιτιού «ρίχνει» τα χριστόψωμα, για να τα κόψει στο τραπέζι των Χριστουγέννων ο οικοδεσπότης σταυρώνοντάς τα, και ευχόμενος «Χρόνια πολλά και του χρόνου». Τα χριστόψωμα κατασκευάζονται όπως το ψωμί, μόνο που στολίζονται με σταυρούς και ποικίλα μονόδια ανάλογα με την καλαισθησία της νοικοκυράς.

Και στη Μάνη ακούγονται δοξασίες για τα δαιμονικά και άλλα υπερφυσικά όντα, που βγαίνουν τα δωδεκαήμερα από του Χριστού ως τα Φώτα. Πρόκειται για τους Καλλικαντζάρους. Πολλοί λαογράφοι, υποστηρίζουν πως είναι οι Καλλικαντζάρου απόγονοι του τραγοπόδη Θεού Πάνα ή των Σατύρων, που πηδήσανε από την μυθολογία στη χριστιανική ζωή. Ο πατέρας της Ελληνικής Λαογραφίας Νικ. Γ. Πολίτης στις «Παραδόσεις» του αναφέρεται σε Λυκοκατζαράους, Σκαλικαντζέρια, Καρκαντζέλια, Κωλοβελώνηδες, Πλανηταρούδια, Κήφδες, Παγανά. Στην περιοχή της Αντρούβιτσας (Δ. Μάνη) ονομάζουν τους Καλλικαντζάρους Τσιλικρωτά. 3 Ο Πασαγιάννης στο ομώνυμο χριστουγεννιάτικο διήγημά του αναφέρεται με ένα χαριτωμένο τρόπο σε θρούλους για

Της Γεωργίας
Π. Δημακογιάννη
Φιλολόγου

τα ξωτικά αυτά.

Τους Καλλικαντζάρους που μπαίνουν στα σπίτια από τις καπνοδόχους, γιατί τους προσελκύει η μυρωδιά του λαδιού από τις τηγανίδες, ο λαός τους έχει πλάσει ψηλούς, μαυριδερούς, ισχονούς, άσημους με κόκκινα άγρια μάτια και τριχωτό όλο το σώμα.

Θεωρούνται «μαγαρισμένοι» και σιχαμεροί, κάνουν ζημιές όπως: σβήνουν τη φωτιά, μαγαρίζουν τα εδέσματα παρενοχλούν τους ανθρώπους κυρίως τα παιδιά και τις γριές και χοροπηδάνε στους δρόμους. Τρώνε βατράχους, χελώνες, φίδια, σκυλήνια κ.ά. Οι άνθρωποι προσπαθούν να εξολοθρευτούν τις βλαπτικές τους ενέργειες με εξορκισμούς ή προσφορά γλυκισμάτων, τηγανίδων κ.τ.λ. 4 Ο μεγάλος τους φόβος είναι ο αγιασμός.

Στη Μάνη, ακούγονται και στην εποχή μας, κάποια λαϊκά στιχογραφήματα για τους Καλλικαντζάρους:

**Αρορίτες είμαστε,
αραρά γυρεύουμε
τηγανίδες θέλομε
τα παιδιά τα παίρνουμε
ή το (γ) κούρο ή τη (γ) κότα
ή θα πάσουμε τη (μ) πόρτα.
Φοβούνται τον αγιασμό γιατί όποιος βραχεί με αγιασμένο νερό αφανίζεται. Όταν βλέπουν τον παπά που αγιάζει τρέχουν φωνάζοντας:
**Φεύγετε να φεύγουμε
τι έφτασε ο σκυλόπαπας
με την αγιαστούρα του****

και με τη βρεχτούρα του,
μας έβρεξε, μας άγιασε
και μας εδαιμόνισε...

Τέλος να αναφέρουμε δύο παροιμιώδεις φράσεις που σχετίζονται με τα Χριστούγεννα, φράσεις που ακούγονται στη Μάνη και μνημονεύονται στις εργασίες του γνωστού συγγραφέα Αν. Κουτσιλιέρη.

Η φράση: «Να γεμίσει η μυλόστασή σου τη Λαμπρή τυρόπιτες και τα Χριστούγεννα τηγανίδες» σημαίνει κατάρρα. Συνηθίζεται στους πενθούντες να προσφέρουν οι συγγενείς ή οι φίλοι, τα Χριστούγεννα τηγανίδες ή γλυκίσματα, για να μην τους λείψουν αυτές τις γιορτινές μέρες. Οι τηγανίδες θεωρούνται εορταστικό φαγητό, είναι συνδεδεμένες με σχετικές προλήψεις. Σημειώτεον ότι, όταν κάποια οικογένεια πενθεί, δεν επιτρέπεται να παρασκευάζει εδέσματα εορτών. Άρα το να γεμίσει η μυλόστασή σου (= τετράγωνη επιφάνεια που τοποθετούν το χερσόμυλο) με τηγανίδες τα Χριστούγεννα σημαίνει να σου έχει τύχει κάποιος θάνατος προσφιλούς - συγγενικού σου προσώπου, ομοίως για το Πάσχα «να σου φέρουν τυρόπιτες».

Η παροιμιώδης έκφραση: «Εγώ είμαι Χριστού και συ Λαμπρή» ερμηνεύεται ως εξής: τα Χριστούγεννα είναι η μεγαλύτερη ακίνητη εορτή, επομένως «είμαι Χριστού» σημαίνει είμαι άνθρωπος συνεπής, έμπιστος «έχω λόγο» και όχι ευμετάβλητος και διπλωμάτης όπως η σπουδαία μεν, αλλά κινήτη εορτή του Πάσχα.

Παραπομπές:

1. Φαίδων Κουκουλέ, «Βυζαντινών Βίος και Πολιτισμός», Αθήνα 1957, τ. ΣΤ' σ. 151.
2. Ανάγνωστον Γ. Κουτσιλιέρη «Μανιάτικα Μελετήματα» 1978, σ. 136.
3. «Τα τσιλικρωτά» Κ. Πασαγιάννη.
4. «Οι δώδεκα μήνες του έτους και οι κυριότεροι εορταί των» Φιλίππου Ιωάνν. Βρεττάκου, 1980.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις

• Κόρη - Μανιάτισσα γέννησε τον Οκτώβριο η γυναίκα του Παναγιώτη Γεννηματά - Ελίζα από τις θαλάμεις. Ο γνωστός επιστήμονας και έως πρόσφατα Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων της Κομισιόν (Ε.Ε.) χαίρεται το ευτυχές γεγονός. Εμείς θα του ευχηθούμε με Μανιάτικο τρόπο:

«Την κόυνια σου έκανα από ιτιά
να μη σε πιάνει κακή ματιά
κι από την Αρμενόπετρα βαθείά θα φέ-
ρω κύμα

για να σου μάθει το πρώτο βήμα
κόρη, κορούλα μου, ράχη ραχούλα
μου...»

Να ζήσει να σουρεί κι άλλους.

• Η Σταυρούλα Ιω. Γεωργοπούλου, από το Γύθειο, γέννησε κοριτσάκι στις 22 Νοεμβρίου.

Γάμος - Καλεστοχάρτι

Θα χαρούμε πολύ αν παρευρεθείτε στο γάμο μας, που θα γίνει την Κυριακή 26 Νοεμβρίου και ώρα 6 μ.μ. στον Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου (Ξιφαριάνικα).

Καληπόθος - Κατερίνα
Οικογένειες: Κυριάκου Ξιφαρά
Λιλιάννα Ιβανόβα

(ΥΓ) Μετά την τέλεση του γάμου θα δοθεί δεξίωση στο κέντρο Κ. ΚΟΛΟΚΟΥΡΗ στον Πύργο ΔΙΡΟΥ.

Ξεβγαίνει τ' αρχοντόπουλο να πάει να
κυνηγήσει
να φέρει ρούσα πέρδικα και ξάσπη πε-
ριστέρα.

Γαμπρέ μου όταν γεννιόσουνα, η μέρα
ήταν σχόλη
και λειτουργούσε ο Θεός και οι δώδεκα
Αποστόλοι.

Η εφημερίδα τους εύχεται να ζήσουν και
να γίνουν πολύτεκνοι.

Βαφτίσια

Στον Ιερό Ναό του Αγίου Δημητρίου στα Ξιφαριάνικα, βάπτισαν το αγοράκι τους ο Δημήτρης και η Μαρία Ξιφαρά, το όνομα

του παππού Κυριάκος (Κούλης). Νονός ο γνωστός μας φίλος Δημήτρης Ταβουλάρης και ο γιος του Γρηγόρης από την Αθήνα, υπάλληλος του Υπουργ. Συγκοινωνιών.

Το βράδυ τα έκαψαν στη ταβέρνα του Φαλήδου.

Μνημόσυνο

Έγινε το Μνημόσυνο του Βασίλη Λεβάκου που έφυγε 50 ετών νέος, από το Βαχό παιδί του μπάρμπα Σωτήρη του Λεβάκου που είχε το μύλο (τον νερόμυλο) που άφησε στη Κατοχή το στάρι.

Συλλυπούμαστε τη σύζυγό του Μαρία και το γιο του Σωτήρη. Επίσης τα αδέρφια του.

Θάνατοι

• Πέθανε σε ηλικία 70 ετών ο Κυριάκος (Κούλης) Βουνισέας του Ηλία από το Οίτυλο. Ο γνωστός Κυριάκος κηδεύτηκε στο κοιμητήριο του Ζωγράφου. Τα αδέρφια του Στέφανος-Νίκος-Παναγιώτης οδύρονται για το χαμό του. Άφησε μια κόρη, τη Ματούλα από τη γυναίκα του τη Βαγγελία Ρουμπέα. Στη κηδεία του παραβρέθηκαν φίλοι, συγγενείς και πατριώτες. Η κόρη του ήρθε από τη Γερμανία που μένει καθώς επίσης τα εγγόνια και δισέγγονα.

Πέθανε στην Αθήνα ο Κώστας Μπιράκος και ετάφη στο Γύθειο

• Πέθανε ξαφνικά στην Αθήνα από καρδιά ο συμπατριώτης μας ανώτατος τραπεζικός υπάλληλος και στέλεχος του κεντρικού μηχανισμού της ΝΔ Κώστας Μπιράκος, από το Γύθειο.

Πολιτικά ο Κ. Μπιράκος ανήκε στον κεντροδεξιό χώρο και ήταν ενταγμένος στη ΝΔ. Είχε αναδειχθεί σε ένα από τα επιφανή στελέχη της, κατέχοντας το υπεύθυνο πόστο του αναπληρωτή γραμματέα οργανωτικού.

Ο Κ. Καραμανλής αναφέρεται στο έργο και τη πολιτική του δράση σε σύνολο της Νέας Δημοκρατίας.

Υπάρχουν ευτυχείς θάνατοι;
ο Γεώργιος Μπιράκος από το Γύθειο πε-

ρασμένης ηλικίας, 82 ετών, είχε ένα πρωικό τέλος. Το καίκι του τόσπασε η θάλασσα στα βράχια και έμπαζε νερά, εκεί στο ιστορικό νησί της Κρανιάς αλλά δεν μπόρεσε να το παραδεχτεί ότι αυτός ο καπετάνιος δεν μπορούσε να το βγάλει έξω για καθαφάτισμα. Στις μανούβρες που έκανε έπαθε συγκοπή και έπεσε στη θάλασσα. Ήταν εγωιστής Μανιάτης και πήγε όπως ήθελε. Αιώνια η μνήμη στου Καπετάνιε!

• Πέθανε ο Γιαννακάκης Πέτρος 68 ετών από το Γύθειο, αυτοκινητιστής, γαμπρός των ψαράδων των Κρητικών.

• Πέθανε στις 4 Νοεμβρίου και κηδεύτηκε στην Κοκκάρα Δήμου Ανατολικής Μάνης ο Γεώργιος Μιχ. Χονδροκούκης, 39 ετών.

• Πέθανε πρόσφατα στην Αθήνα ο συμπατριώτης μας καθηγητής Ιατρικής Ιωάννης Πουλικάκος. Η κηδεία του έγινε στη γενέτειρά του Βάμβακα Μάνης.

Ο φίλος μας όπως τον λέγαμε ο Γιαννάκης είχε πολλούς πατριώτες εξυπηρετήσει και ήταν γνωστός σε όλους τους Μανιάτες - ο Πύργος είναι ψηλός και αγέρωχος, καλά συντηρημένος, στέκει εκεί να θυμόμαστε τις καλοσύνες τους.

• Πέθανε στον Κορυδαλλό Πειραιά και κηδεύτηκε στο 3ο Νεκροταφείο ο συμπατριώτης μας Δημήτριος Δ. Χασανάκος από τη Μάνη.

• Πέθανε στις 16 Νοεμβρίου και κηδεύτηκε στο Γύθειο ο Ανάργυρος Τζινάκος, 77 ετών.

• Πέθανε σε μεγάλη ηλικία στην Αθήνα και κηδεύτηκε στο χωριό του Γαρδενίτσα Δήμου Οίτυλλο ο Νικόλαος Χρ. Κουράκος.

• Πέθανε στις 10 Νοεμβρίου στο Αιγάλεω Αττικής και κηδεύτηκε στις 11 στο Φλωμοχώρι Δήμου Ανατολικής Μάνης ο σεβασμιος συμπατριώτης μας Θεοκάρης Δημακόγιαννης, 85 ετών.

• Πέθανε στην Άνω Γλυφάδα Αττικής και κηδεύτηκε στις 14 στο Φλωμοχώρι Δήμου Ανατολικής Μάνης ο σεβασμιος συμπατριώτης μας Σωκράτης Πετράκος, 83 ετών.

Η εφημερίδα μας συλλυπείται θερμά τους οικείους τους.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Στον ποθυγαπημένο μας γιο Γιάννη Παναγιώτη Αντωνάκο που πήρε το πτυχίο της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Μπολώνια Ιταλίας με άριστα.

Του ευχόμαστε ολόψυχα καλή προκοπή και να αριστεύει πάντα στη ζωή του.

Με πολλή αγάπη
οι γονείς του
Παναγιώτης Αντωνάκος
γιατρός τέως Κλινικήρχης
Ελευθερία Αντωνάκου

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Στον αγαπητό ανηψιό Γιάννη Παν. Αντωνάκο, γιο του γνωστού Κλινικήρχη του Πειραιά Γιατρού Παναγιώτη και Ελευθερίας Αντωνάκου που πήρε το πτυχίο της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Μπολώνια Ιταλίας με βαθμό άριστα τον συχαίρω από βάθος καρδιάς και του εύχομαι να προοδεύει συνεχώς.

Κώστας Ιωαν. Αντωνάκος
Επίτιμος δικηγόρος

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Η Σοφία Κατσάκου, κόρη του Σταμάτη Κατσάκου από την Αρεόπολη πρώην Δ/ντου του Ο.Τ.Ε. πέτυχε επιτυχώς στο Μετσόβειο Πολυτεχνείο Αθηνών ως Μεταλλειολόγος Μηχανικός.

Η εφημερίδα μας και οι παπούδες της Σταύρος και Στέφανος Κατσάκος συχαίρουν την επιτυχία της Μανιατοπούδας.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Τα παιδιά του Νίκου Τσατσούλη από την Αρεόπολη και της Κυριακής Αλογάκου από το Μεζαπό, πέτυχαν σε ανώτατες σχολές!

Ο Γιάννης Τσατσούλης στην Οδοντιατρική Αθήνας.

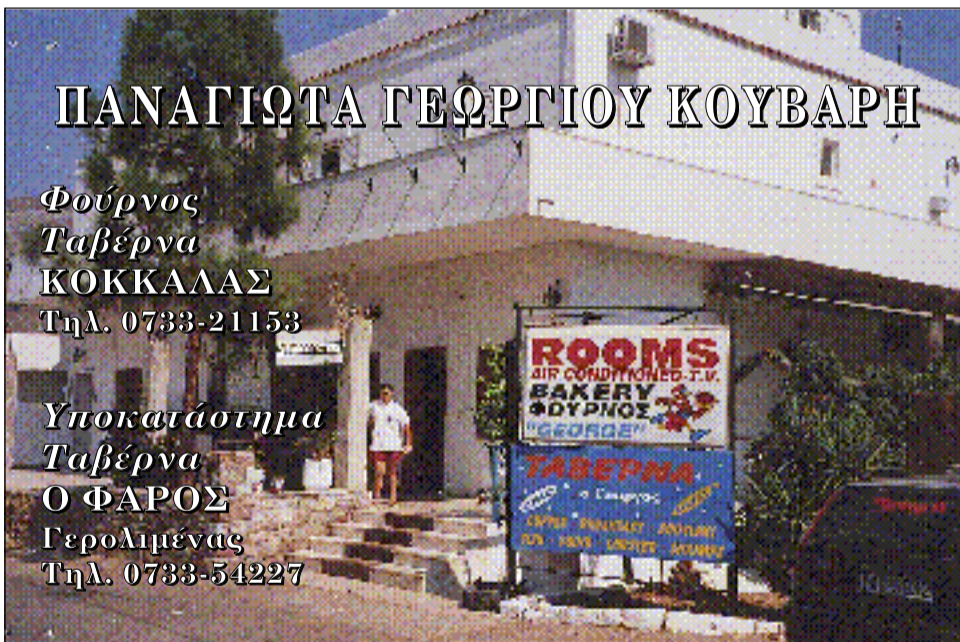
Η Ελένη Τσατσούλη στην Πληροφορική Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών σε πρώτη σειρά. (Αυτά είναι τα εγγόνια του Γιάννη Μαμώτου και της Ελένης της Μεσαδίτσας).

Η νέα γενιά ανεβάζει ψηλά τον πήχη της μόρφωσης και αυτό είναι το ποθύ παρήγορο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΟΥΒΑΡΗ

Φούρνος
Ταβέρνα
ΚΟΚΚΑΛΑΣ
Τηλ. 0733-21153

Υποκατάστημα
Ταβέρνα
Ο ΦΑΡΟΣ
Γερολιμένας
Τηλ. 0733-54227

**ΖΩΤΡΟΦΕΣ
ΛΗΑΣΜΑΤΑ**

ΚΑΛΑΠΟΘΑΡΑΚΟΥ
ΜΙΧΑΛΗ

ΓΕΝΙΚΟ
ΕΜΠΟΡΙΟ
ΤΗΛ. 51155

**ΤΟ ΣΤΕΚΙ ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑ
NICOLA'S PLACE**

Δεν το λεμε εμεις
το λετε εσεις
το καλυτερο φαγητο
στο πιο ομορφο στεκι

ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΡΕΟΠΟΛΗΣ ☎ 51366
Internet Address: <http://www.nicola's.gr>

**Η ΠΕΤΡΑ ΘΕΛΕΙ
ΤΟ ΜΑΣΤΟΡΑ ΤΗΣ**

ΔΙΑΘΕΤΟΥΜΕ:
Αγγονάρια - μακρόνια
και Μανιάτικα ανάγλυφα
οικόσημα

Η ΠΑΡΑΔΟΣΗ στα πέτρινα σπίτια
Δημιουργούμε με τη **ΠΕΤΡΑ**

**ΜΑΥΡΟΕΙΔΟΓΓΟΝΑΣ ΠΙΕΡΡΟΣ
ΚΤΙΣΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ**
Οικοδομικές εργασίες
ΑΜΜΟΒΟΛΕΣ

ΜΠ

Τσόπακας - Λακωνίας Τηλ.: 0733-52438 - Κινητό: 0944-736947

ΓΕΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Από ΜΑΝΗ για ΠΕΙΡΑΙΑ - ΑΘΗΝΑ
ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ
Και από ΠΕΙΡΑΙΑ - ΑΘΗΝΑ
ΣΕ ΟΛΗ ΤΗ ΜΑΝΗ
ΠΡΟΣΗΛΙΑΚΑ και
ΑΠΟΣΚΕΡΑ - ΔΙΑΝΟΜΗ

**MIX.
ΚΟΛΟΚΟΥΡΗΣ**

ΤΙΜΕΣ ΛΟΓΙΚΕΣ ΕΓΓΥΗΣΗ ΣΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ

Αποθήκη: ΤΖΑΒΕΛΑ & ΙΚΤΙΝΟΥ 1 - Τηλ. 4904429 ΝΙΚΑΙΑ - ΠΕΙΡΑΙΑ
Κιν. 0945 183112 - 0944 130895
Τηλ. Μάνης: 0733 52256 - 52401 - 53647

